

Established in 1915 • 85-ieji leidimo metai

JEAN M. BIGOT – PRANCŪZAS, PAMILĘS LIETUVĄ

Retai pasitaiko, kad mūsų visuomenėje susidarytų asmenų grupė, kuri Lietuvos Respublikos Prezidentui siūlytų apdovanoti eilinių kitos valstybės pilietį. Dažniausiai apdovanojami valstybių vadovai, kariuomenės vadai, tarnybą baigę diplomatai arba labai garsūs, įtakingi asmenys. *Le Mane* (Sarto departamentas, Prancūzija) gyvenantis ponas *Jean Marcel Bigot* (Žanas Bigo), kuriam kitų metų gruodžio 20 d. sueis septyniasdešimt metų, lyg ir nepriklausytų minėtiems asmenims. Bet vis tik net vienuolikos žmonių iniciatyvinė grupė, kurioje yra Seimo nariai, viceministras, kunigas-monsinjas, Kovo 11-osios Akto signatarai, dviejų Kauno aukštųjų mokyklų rektoriai ir dėstytojai, tikrai tiki, kad ilgametės ir nuoširdžios pono *Jean Bigot* pastangos padėti šimtams Lietuvos žmonių, mokiniams, studentams, našlaičiams, bus pastebėtos ir gražiai įvertintos.

Suprantu, kad trumpame straipsnyje neįmanoma atskleisti viso žmogaus gyvenimo, įvardyti jo visų darbų ir išaiškinti, kodėl jie buvo daromi. Juo labiau, kad tenka kalbėti apie žmogų iš tokio krašto kaip Prancūzija, kurios demokratinės tradicijos, ekonomika ir kultūra seniai turi pasaulinį pripažinimą.

Lyg taip ir turėjo būti, kad pirmoji pono *Jean Bigot* kelionė į Lietuvą buvo su-

Dr. Leonas Milčius
Kovo 11-osios Akto
signataras

sijusi su krepšiniu. Bene 1988 m. Kauno "Žalgirio" krepšinio komanda, kaip buvusi Sovietų Sąjungos čempionė, *Le Mane* draugiškose varžybose susitiko su tais pačiais metais Prancūzijos krepšinio čempione tapusia *Le Mane* vyrų krepšinio komanda "Sporting club moderne". Atsakomųjų varžybų metu Lietuvoje *Le Mane* komandai, kurios vadovu buvo *Jean Bigot*, teko lankytis Kaune, treniruotis Kauno sporto halėje. Vertėjauti žin-geidžiam komandos vadovui buvo pakviesta doc. Stefa Čepukėnienė, dirbusi dėstytoja Kauno Vytauto Didžiojo universitete. Tikriausiai šios, nepaprastai lietuviškos Stefos ir Vaclovo Čepukėnų šeimos dėka, jų abiejų sugebėjimu ne tik puikiai kalbėti prancūzškai, bet ir išdrįsti pasakyti daug daugiau, negu tuo metu buvo leidžiama, jautraus prancūzo, mačiusio nemažą pasaulio dalį, pergyvenusio sunkų pokarinį Prancūzijos atstatymo laikotarpį, širdyje buvo įžiebta susidomėjimo Lietuva kibirkštis. Ji vėliau išaugo į tikrą meilę mūsų kraštui, pasiaukojimą bei nuoširdų norą padėti.

Svarbiausiu *Jean Bigot* veiklos Lietuvoje tikslu buvo ir iki šių dienų liko siekis padėti žmonėms atsitiesti, pažinti ir išmokti, suteikti pa-

galbą tiems, kam jos labiausiai reikia – studentams, mokiniams, našlaičiams. Tačiau dideli altruistiniai pono *Jean Bigot* bei jo įkurtos asociacijos *Maine-Lituanie* darbai vien tuo neapsiriboja. Pabandžius juos įvardinti, prireikė net 89 punktų. Juos sugrupavus, paaiškėjo, kad asociacijos veikla aprėpia 13 sričių. Pavyzdžiui, pertvarkant Lietuvos žemės ūkį, švietimą, sveikatos ir socialinę apsaugą, šių sričių specialistams buvo nepaprastai svarbu susipažinti su Vakarų šalių, tarp jų ir su Prancūzijos patirtimi, darbu laisvosios rinkos sąlygomis. Todėl Lietuvos specialistų stažuotėms Prancūzijoje tiek ponas *Jean Bigot*, tiek kiti jo įkurtos asociacijos nariai skyrė daug dėmesio bei lėšų. Tai galėtų patvirtinti ne vienas gydytojas, architektas, žemės ūkio specialistas, aukštosios mokyklos dėstytojas.

Pirmą kartą susitikti su ponu *Jean Bigot* teko dar 1992 m., būnant Aukščiausios Tarybos (Atkuriamojo Seimo) nariu ir Žemės ūkio ministerijos Mokslo ir mokyimo departamento direktoriumi. Gal dėl to, kad pats *Jean Bigot* yra baigęs Versalio Nacionalinį žemės ūkio institutą bei *Los Angeles (California)* universitetą ir įgijęs agronomo, sodininko, gėlininko bei inžinieriaus specialybes, jo dėmesys Lietuvoje pirmiausia buvo skiriamas kaimui,

Asociacijos *Maine-Lituanie* prezidentas *Jean Marcel Bigot* su žmona *Margaret*.

besimokančiam kaimo jaunimui. Jo pastangomis ir lėšomis ne vienos žemės ūkio mokyklos moksleiviai ir jų dėstytojai susipažino su Prancūzijos ūkininkais, žemės ūkio mokyklomis, privačios nuosavybės ir plačios kooperacijos pagrindais organizuojamų ūkiu, įvairios paskirties kooperatyvais, moderniomis pagamintos žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonėmis, prekybos ypatumais.

Prisimenant, kaip tuo metu buvo svarbu, kad Vakarų šalyse, tarp jų ir Prancūzijoje kuo daugiau žmonių išgirstų apie Lietuvą, jos ilgametę okupaciją ir atkurtą nepriklausomybę, geranoriškai suprastų mūsų poreikius ir problemas, pirmoji *Jean Bigot* surengtos bei finansuojamos delegacijos, kurią sudarė politikai, žemės ūkio specialistai, išvyka į Sarto departamentą buvo visapusiškai naudinga.

Labai svarbi mūsų politikams buvo ir antroji, 1994 m. balandžio-gegužės mėnesiais surengta "Demokratijos" stažuotė bei vėlesnės įvairių sričių specialistų išvykos. Gausūs susitikimai su šio departamento visuomene – politikais, valstybinių institucijų administratoriais, prekybos ir pramonės atstovais, ūkininkais, pagaliau kaimų bendruomenėmis – leido suprasti laisvos demokratinės visuomenės ugdymo ir gyvavimo principus, atvirose diskusijose patikslinti savos, atkuriamos valstybės projektuojamą modelį.

Pono *Jean Bigot* dėka buvo užmegzti ir išplėtoti ryšiai tarp Lietuvos ir Prancūzijos politikų, privačių ir valstybinių institucijų specialistų. Todėl ji pagrįstai galime laikyti Lietuvos atstovu Prancūzijoje, nuolatiniu mūsų interesų gynėju. Jo pastovus bendra-

darbiavimas su Prancūzijos ambasadoriumi Lietuvoje ir Lietuvos ambasadoriumi Prancūzijoje leido sudaryti ne vieną abipusiai naudingą sutartį ir gauti dalykinę paramą.

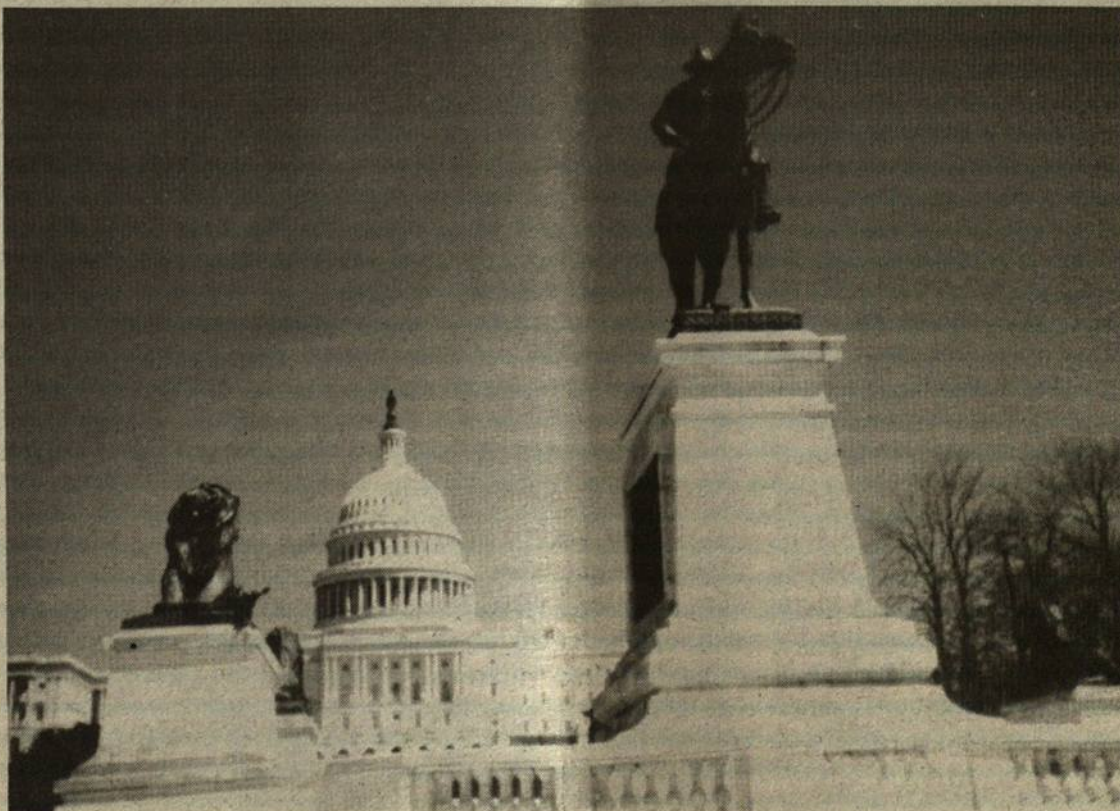
Šiandien tenka tik apgailestauti, kad dėl nesuvaldomo "kairės-dešinės" Lietuvos politinės švytuoklės skubėjimo daug kas pakrypo visiškai kita, anaipol ne pažangia linkme. Visai kitaip, nei buvo tikėtasi, susiklostė ir Lietuvos ekonominė situacija. Gaila, kad vėliau išrinkti politikai pasirinko ne valstybės statymo, tautos kūrybinių galių atskleidimo kelią, bet nevaisingus bandymus suderinti tai, kas nesuderinama – chaotišką "laisvąją rinką" bei iškreiptą valstybinę prievartą. Gal dėl to daugelis tada pamatytų modernios valstybės organizavimo pavyzdžių liko tik akyse. Prancūzija, kaip ekonomiškai tvirta, demokratinė Vakarų valstybė, gerbianti ir sauganti tautinę tapatybę su patraukliais Prancūzijos kaimais ir miesteliais, stipriais ūkininkais, gerai aprūpintomis mokyklomis, turtingomis socialinės apsaugos įstaigomis, pasiliko puikiu, bet dirbtinai atitolintu pavyzdžiu.

Tikriausiai ne vieną kartą pačiais gražiausiais žodžiais poną *Jean Bigot* ir jo *Maine-Lituanie* asociaciją minėjo Šilutės gyventojai už gausią paramą jų kultūros centrui, ligoninei, Vydūno gimnazijai, Palangos mokiniams – už knygas, Vytauto Didžiojo ir Žemės ūkio universitetų prancūzų kalbos dėstytojai – už surengtas prancūzų kalbos tobulinimo stažuotes.

Tačiau vis tik bene svarbiausiu *Maine-Lituanie* asociacijos ir jos vadovo darbu Lietuvoje, pareikalavusiu daugiausiai lėšų, buvo Vaiko tėviškės namų Marijampolės

(Nukelta į 4 p.)

LIEPOS 4-OJI – JAV NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA

JAV sostinės – Washington, D.C. centre.

Jono Jasaičio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **SUTARTIS.** Birželio 29 d. Seime patvirtinta Lietuvos ir JAV sutartis dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos. Ši sutartis buvo pasirašyta Vašingtone 1998 m. sausio 14 d. Sutartimi siekiama skatinti šalių investuotojus, sukurti jiems palankias sąlygas veiklai plėsti, suteikti tarptautine teise pripažintas teises garantijas investicijoms Lietuvoje. Sutartyje taip pat ginami Lietuvos piliečių bei ūkio subjektų, investuojančių JAV, interesai. Statistikos departamento duomenimis, JAV tarp šalių investuotojų Lietuvoje užima antrą vietą po Švedijos. JAV investicijos, sausio 1 d. sudarė daugiau kaip 1 milijardą 103 milijonus litų. Lietuvoje yra 469 įmonės, turinčios JAV kapitalo.

• **SEIMAS TĘSIA DARBĄ.** Birželio pabaigoje turėjusi pasibaigti Seimo pavasario sesija pratęsta iki liepos 18 d. Seimo kancleris Jurgis Razma sakė, kad parlamentariai dar nespėjo įvykdyti numatytos darbų programos. Pagal Konstituciją Seimas kasmet renkasi į dvi eilines – pavasario ir rudens – sesijas. Pavasario sesija prasideda kovo 10 d. ir baigiasi birželio 30 d. Rudens sesija prasideda rugsėjo 10 d. ir baigiasi gruodžio 23 d. Neeilines sesijas šaukia Seimo pirmininkas ne mažiau kaip trečdalis visų Seimo narių siūlymu.

• **NAUJOS POLITIKOS IEŠKOJIMAS.** Keturių partijų konferencija "Naujoji politika - kelias į modernią valstybę" surengta liepos 3 d. Ją rengusios partijos pabrėžė neketinančios sudaryti priešrinkiminės koalicijos, tačiau po rinkimų galima bendrai suderinti politika. Partijos rinkimuose siekia išsaugoti savo ideologinį tapatumą ir ieško būdų, kaip galima suderinti skirtumus ir rasti sutarimą.

• **IŠVADOS.** Iš Lietuvos išvyksta Jungtinių Tautų Organizacijos Vystymo programos koordinatorius C. Kleinas. Prieš keletą metų jo vadovaujama įstaiga, atlikusi tyrimą, išspėjo, kad Lietuva gali tapti masinio skurdo ir negausaus turto šiuoksnio šalimi. C. Kleinas sako, kad prie skurdo Lietuvoje veda ir mokesčių politika - sumokėjai sąžiningai mokesčius ir gali patekti į skurstančiųjų ratą. Labiausiai liūdina tai, kad Lietuvoje nepavyko įgyvendinti viešojo administravimo reformos. Kol nebus pakeistas valdžių balansas savivaldos naudai, tol nebus Lietuvoje demokratijos. Dabartinis švietimo ir mokslo bei tyrimų finansavimas vargu ar sudarys sąlygas sukurti informacinę visuomenę ir sumažinti skirtumus tarp Lietuvos ir išsivysčiusių šalių.

• **POLITIKA, PAGRĮSTA MELU IR ŠMEIŽTU.** Rusijos saugumas mėgino užverbuoti 24 metų amžiaus Lietuvos pilietį Pavelą Iljiną, o šiam mėginimui žlugus, surengė provokaciją, apkaltindama jį šnipinėjimu Lietuvos bei JAV naudai. Apie tai patvirtino Valstybės saugumo departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Arvydas Pocius.

* **NEATITIKIMAS.** Vos prieš metus Lietuvoje įkurtas administracinis teismas, pasirodo, neatitinka Europos demokratinių valstybių standartų. Jame prisiglaudė dešimtūkstantinės algos gaunantys ekspremjero G. Vagnoriaus šalininkai – T. Kazlauskienė ir S. Šedbaras.

• **ILGĄ IEŠMĄ BEDROŽIANT.** Buvusi Žemės ūkio banko Kauno skyriaus valdytoja S. Žigelienė, kuri įtariama 50 mln. litų pagrobimu, dingo iš pareigūnų akiračio. Manoma, kad ji išvyko į Ameriką ir neketina grįžti. Bankininkės paiešką paskelbė Interpolas. Baudžiamoji byla dėl lėšų iššvaistymo Žemės ūkio banko Kauno skyriuje buvo iškelta prieš kelis metus. Didžioji kreditų dalis buvo išduota tada, kai skyriui vadovavo S. Žigelienė. Manoma, kad vėliau šie kreditai atitekdavo Kauno ir Šiaulių nusikalstamoms grupuotėms.

• **LITUANISTŲ KONFERENCIJA.** Pasaulio lituanistų tarptautinė konferencija įvyko liepos 1-2 dienomis Vilniaus pedagoginiame universitete. Jos tema - "Lietuviai ir lituanistika už Lietuvos ribų XX amžiuje". Pranešimus skaitė mokslininkai iš Lietuvos aukštųjų mokyklų, Lietuvių literatūros ir tautosakos bei Kalbos institutų, taip pat svečiai iš Maskvos, Sankt Peterburgo, Kijevo. Konferencijos dalyviai pagerbė pernai mirusio Pasaulio lituanistų bendrijos prezidiumo pirminko profesorius Alberto Zalatoriaus atminimą.

• **GIESMIŲ ŠVENTĖ.** Pirmą kartą Lietuvoje surengta giesmių šventė "Kristui gieda Lietuva". Ji įvyko Vilniaus Kalnų parke liepos 2 d. Tai - vienas iš pagrindinių Kristaus gimimo 2000 jubiliejinų metų renginių Lietuvoje. Šventės rengėjai - Lietuvos vyskupų konferencijos Liturgijos ir Bažnytinės muzikos komisija, Lietuvos liaudies kultūros centras ir Vilniaus savivaldybė. Šventėje dalyvavo bažnytiniai ir pasaulietiniai chorai. Skambėjo prof. Liongino Abariaus, Alvido Remesos, Vytauto Miškinio bei kitų lietuvių kompozitorių kūriniai, atrinkti Juozo Naujalio religinės muzikos konkurso metu. (*Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras*)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Birželio pabaigoje Jungtinėse Valstijose ir Pietų Korėjoje buvo planuota paminėti 50 metų sukaktį nuo Korėjos karo pradžios. Tas karas pareikalavo daug gyvybių. Jame dalyvavo apie 1.8 mln. amerikiečių karių. Per trejus metus žuvo 36,913 amerikiečiai ir apie 3 mln. korėjiečių. Planuotas iškilmės Vašingtone ir abiejų Korėjų sostinėse gerokai pakeitė neseniai įvykusi Pietų Korėjos prezidento kelionė į komunistų tebevaldomą ir bado kamuojamą šiaurinę dalį. Kaip jau minėjome, šiame susitikime buvo nutarta taikiomis priemonėmis siekti abiejų Korėjos dalių susijungimo. Daugelis Pietų Korėjoje numatytų paradų, paskaitų ir konferencijų buvo atšaukta arba sutrumpinta. Amerikoje minėjimui vadovavo gynybos sekretorius William Cohen. Pagrindinę kalbą prie paminklo žuvusiems Korėjos kare pasakė prezidentas B. Clinton. Buvo pagerbti veteranai, įteikti medaliai, padėti vainikai.

Pietų Korėjos vyriausybė paskelbė, kad iškilmės Inchon uoste, kur buvo įrengę prietiltį generolo Douglas MacArthur vadovaujami JAV desantininkai, užtruks vos vieną dieną, nors buvo planuota to įvykio minėjimui skirti daugiau laiko. Šiaurės Korėja atšaukė didelį kariuomenės paradą, planuotą sostinės gatvėse. Jos vadovas

KORĖJOS KARO 50-METIS IR DABARTIS

Kim Jong II nusprendė plačiau paminėti 1953 m. liepos 27 d. kai buvo pasirašyta karo paliaubų sutartis.

Nors Šiaurės Korėjos politiniai ir kariniai vadai jau bando įtikinti pasaulį, kad atėjo laikas susitaikyti, tačiau dar vis tebetęsia propagandinį karą. Vadinamosios "darbininkų partijos" laikraštis "Rodong Shinmun" birželio 18 d. vėl apkaltino JAV. Jame rašoma: "Nors Amerikos imperialistai vaidina, kad jie siekia taikos ir įtampos mažinimo Korėjos pusiasalyje, tačiau jų veiksmai tik didina karo pavojų ir įtampą".

Birželio 19 d. JAV vyriausybė paskelbė naujas prekybos su Šiaurės Korėja taisykles. Amerikos verslo bendrovės galės parduoti Šiaurės Korėjai savo gaminius, išskyrus ginklus. Bus leidžiama investuoti lėšas. Korėja galės eksportuoti žaliavas. Tariamasi dėl laivininkystės ir oro susisiekimo planų. Vyriausybė, skelbdama apie šias lengvatas, išspėja, kad iš pradžių prekyba bus menka. Tačiau tikimasi, kad Šiaurės Korėja gaus naudingų patarimų iš Pietų Korėjos. JAV vyriausybė siekia susitarti su Šiaurės Korėja dėl karinių raketų gamybos ir jų pardavinėjimo atsilikusioms pasaulio šalims. Valstybės sekretorė M. Albright jau lankėsi Kinijoje ir prašė paveikti Šiaurės Korėją, kad ji nekurtų, negamintų ir nepardavinėtų karinių raketų, galinčių nešti ir branduolinius užtaisus. Šiaurės Korėja jau yra pažadėjusi tokių raketų negaminti, ypač po to, kai Amerika pažadėjo atšaukti jai taikytas prekybos sankcijas.

Po tokio šilto ir daug žadančio abiejų Korėjų prezidentų pasitarimo, jų pavyzdžiu bandė pasekti ir naujasis Taivano prezidentas Chen Shui Bian. Jis viešai pakvietė Kinijos prezidentą Jiang Zemin atvykti į Taipei ir pasikalbėti apie taikingą abiejų Kinijų ateitį. Kinija greitai atsiliepė į šį pasiūlymą. Užsienio reikalų ministerija pareiškė, kad pagrindinis reikalavimas yra "pripažinti vieną Kiniją". Anot šio pareiškimo autorių, Pekino vyriausybė esanti suverenios Kinijos atstovė, o Taivas – tik neteisėta jos dalis. Taivano prezidento Kinija nepripažįstanti, todėl ir jo rankos paspaudimas "nieko nereikšmingas".

Kinija, atgaudama Hong Kong, suteikė jam šokią tokią autonomiją, tačiau apie Taivano autonomiją ji kol kas nėra linkusi kalbėti. Jei abi Korėjos pripažįsta viena kitą tokiose tarptautinėse organizacijose, kaip Jungtinės Tautos, tai Kinija Taivano visai nepripažįsta.

JAV sekretorė M. Albright bendroje spaudos konferencijoje su Pietų Korėjos užsienio reikalų ministru Lee Joung-bin pasakė, kad pasaulis sveikina abiejų Korėjų siekį taikiai tartis dėl susijungimo. Tačiau JAV kariuomenė ir toliau bus laikoma Korėjos pusiasalyje. Ten šiuo metu yra apie 37 tūkst. amerikiečių karių. Jų atitraukimas kol kas būtų per ankstyvas ir pažeistų JAV įsipareigojimus draugiškoms valstybėms: Pietų Korėjai ir Japonijai. "Šiaurės Korėjos vyriausybė supranta JAV padėtį", – sakė Pietų Korėjos užsienio reikalų ministras Lee.

Keliais sakiniiais

• Zimbabvės parlamento rinkimuose, kaip ir tikėtasi, buvo daug sukčiavimo, teroro veiksmų bei įtampos. Valdžia neįsileido tarptautinių stebėtojų, kuriuos siuntė Nigerija, Kenija ir Europos Sąjungos šalys. Prezidentas Mugabe dar nebuvo renkamas. Pagal valstybės Konstituciją jis turi teisę be jokių rinkimų paskirti 30 narių į 150 atstovų parlamentą. Jo vadovaujama partija iki šiol veikusiame parlamente turėjo 147 narius. Rinkimų kampanijos metu išaiškėjo apie opozicijos iškeltų kandidatų kankinimus ir žudynes. Apie 30 Demokratinių reformų partijos veikėjų buvo nužudyta, o kiti,

įskaitant ir tos partijos steigėją Morgan Tsvangirai buvo mušami ir įvairiais kitais būdais kankinami.

• Birželio 19 d. Jungtinių Tautų Taryba dar metams pratęsė NATO valstybių taikos kariuomenės laikymą Bosnijoje, nes ten dar tebėra nemaža įtampa ir pavojus taikai.

• Buvęs Lenkijos prezidentas ir Solidarumo judėjimo veikėjas Lech Wałęsa vėl pasiskelbė kandidatu į Lenkijos prezidento vietą. Tačiau stebėtojai kalba, kad spalio 8 d. numatytuose rinkimuose vėl laimės dabartinis prezidentas, ekskomunistas A. Kwasniewski.

* Valstybės sekretorė M. Albright buvo mandagiai, tačiau gana šaltai priimta Kinijoje, kurios vadovai vis nepamiršta, kaip JAV lėktuvai pernai, kovo mėnesį bombardavo Kinijos ambasadą Jugoslavijos sostinėje Belgrade. Sekretorė bandė pagerinti santykius. Beje, jai teko apsišioti viešbutyje, o ne oficialių Kinijos svečių rūmuose.

• Maskvos televizijos stoties savininkas Vladimir Gusinskij tris dienas ir naktis praleido Butyrskajos kalėjime. Prokurorai jį apkaltino finansiniais nusikaltimais, tačiau stebėtojai mano, kad naujasis prezidentas V. Putin, (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428
e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. — Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams — \$35.00, pusei metų — \$20.00, pima klase — \$58 • Oro paštu į užsienį metams — \$110.00. • Atskiro numerio kaina — 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant — Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašiniai nespausdinami.

Redaktoriaus skiltis

Karjeristų valdymo pasekmės

Tie, kuriems teko pergyventi 1988-1991 metų laikotarpį Lietuvoje, išskyrus tik labai mažas išimtis, mini tuos metus kaip patį idomiausią savo gyvenimo tarpsnį, kaip pačią didžiausią Dievo dovaną. Dauguma žmonių buvo pasirengę įsijungti į valstybės atkūrimo darbus, siūlė savo projektus, aukojo net savo gyvybes. Tai nebuvo joks apsvaigimas, "euforija", kaip netrukus ėmė kartoti kiek vėliau atsiradę "skeptikai", o pati natūraliausia, dvasioje išsilaisvinusio žmogaus būseną.

Jei tuo metu Sąjūdžio vadovai būtų sugebę pasinaudoti šia tautos energija, šandien apie Lietuvos ekonomiką, kultūrą, visuomenės dvasinę būklę kalbėtume visai kitaip. Reikėjo tik neleisti formuotis kai kurių asmenų "viršenybės" ambicijoms bei toliau spręsti visus klausimus dalykiškų diskusijų forma. Deja, "vadukų" atsiradimo nepavyko išvengti. O kartu su vadukais, kaip žinia, visada iškyla prisiplakėliai karjeristai ir apsišaukėliai, kurie pasinaudoję įgytu pasitikėjimu, netrukus užima svarbius postus ir ima atvirai ignoruoti bet kokią kitą nuomonę. Ką tik liaupsinę vadukus, jie, nutaikę atitinkamą momentą, žaibiškai užsikaria per jų sprandus karjeros laiptais. O tada jau galima ir buvusį "še-fą" į dulkes sumalti. Suprantama, kad šiuo atveju visuomenė bematant suskaldoma ir supriešinama, jos kuriamoji galia nuslopinama.

Remdamasi turėtu Sąjūdžio autoritetu, prieš ketvertą metų į valdžią atėjusi konservatoriai pasivadavusi politinė grupuotė turėjo visas galimybes atkurti žmonių pasitikėjimą. Prokomunistinės jėgos, per 1992-1996 metų laikotarpį pasirodžiusios kaip nesugebančios atsikratyti ipročio vogti ir nepajėgiančios tvarkyti atkurtoje valstybėje, savo šalininkų gretas jau buvo beveik išbarsčiusios. Laimėtojams reikėjo tik

kruopščiai suskaičiuoti visus valstybės resursus, demaskuoti ekskomunistų įvykdytus ūkinius nusikaltimus ir vėl sutelkti visuomenę konkrečioms Lietuvos ūkio ir kultūros kūrimo uždaviniams spręsti. Būtent tokios pozicijos iš jų laukė rinkėjai, išreiškę savo pasitikėjimą didžiule balsų persvara.

Tačiau "vagnorininkų" grupė, įgijusi besąlygišką partijos pirmininko pasitikėjimą, išivaizdavo esanti visažinė. Plikbajoriškasis pasipūtimas skatino imtis tik vieno uždavinio — pasinaudoti atsivėrusiomis valdžios teikiamomis galimybėmis savo asmeninei padėčiai stiprinti. Atsakingos pareigos buvo skirstomos ne pagal profesinį pasirengimą, o pagal priklausymą uždaram rateliui. Tarsi būtų sugrįžusios kompartinės nomenklatūros nuostatos: "Mes viską galime."

Bet jei anų laikų nomenklatūrai tereikėdavo tik aklai vykdyti Maskvos nurodymus, vis primenant apie neklystančios "partijos" valią, tai ši kartą teko tvarkytis savarankiškai, gana sparčiai kintančiose sąlygose, susijusiose su Rusijos ūkinės sistemos griuvimu. Tačiau spręsti valstybės reikalus nebuvo nei noro, nei išmanymo. Pasekmių ilgai laukti nereikėjo: sąžiningas verslas buvo ne tik neskatinamas, bet visapusiškai žlugdomas. Dar labiau išsiplėtus ūkinių nusikaltimų lavinai, valstybės iždas ištuštėjo. Bedarbystė pasiekė ribą, grasinančią socialiniais sprogimais. Susiformavo ypatingai pavojingas reiškinys — visuomenės nusivylimas savo valstybe. Dalis visuomenės pradėjo abejoti net tuo, kad nepriklausoma Lietuva gali pati spręsti savo piliečių apsirūpinimo maistu ir būstu, sveikatos apsaugos, bendrojo ir profesinio išsimokslinimo, savarankiškos užsienio politikos vykdymo uždavinius. Artėjant Seimo rinkimams, valdžioje esančių vertinimas — blogesnis, negu 1996 m.

Juozas Žygas

Tarp daugelio blogybių, esančių šiandieninėje Lietuvoje, viena iš didžiausių, mano nuomone, yra ten dar tebegyvuojantis imperinis galvojimas, paveldėtas iš sovietinių laikų. Buvo įprasta viską daryti dideliu mastu. Tais laikais visi svarbiausi potvarkiai ir projektai ateidavo iš Maskvos. O jos planai buvo skiriami visai imperijai ir netaikomi pavienėms "respublikoms". Ignalinos rajone, prie Visagino ežero buvo numatyta pastatyti galingiausią pasaulyje atominę jėgainę. Buvo numatyti 4 reaktoriai po 1500 megavatų galingumo. Tai buvo sumanyta dar gerokai prieš Černobylio elektrinės avariją.

Ta tema parašiau straipsnį "Dirvai", iškeldamas atominę energiją, kaip ateities energiją. Čikagoje daugiau kaip 80% elektros energijos gaunama iš atominių jėgainių. Niekas dėl to skandalo nekeldavo ir nė vienas žmogus dėl to nėra žuvęs! Tačiau savo straipsnyje iškėliau mintį, kad būtų geriau statyti kelias mažesnio pajėgumo jėgaines, o ne vieną milžiną. Žinoma, tai prieštarautų imperiniam galvojimui. Todėl nurodžiau, kad tą jėgainę ne Vilnius projektuoja.

Savo rašinyje nesigyriau, kad būčiau tokias jėgaines projektavęs. Bet esu dirbęs General Electric techninėje grupėje. Bendrai sudėjus, ke-

lioje jėgainėse išdirbau gal pusantį metų. Tačiau tą mano rašinį pastebėjo okupuotoje Lietuvoje tuo metu leidžiamas laikraštis "Gimtasis kraštas" ir jo dalį perspausdino. Redakcija pristatė mane, kaip atominės energijos specialistą. Žinoma, tokiu savęs nelaikau. Tačiau kadangi aš pritariau pačiai jėgainės statybos minčiai, tai jiems, matyt, prireikė mane "iškelti". Tik tą sakinį, kad "ne Vilnius projektavo" iškirpo.

Bet ir dabar Lietuvoje dar yra gyva maskvietiška galvosena. Lietuva beveik 100% priklauso nuo Rusijos naftos ir dujų. Tai kasmet kainuoja po kelis milijardus litų. Bet Lietuva neplanuoja, kaip užtvėnkinti upes ir upeles, kad jie elektros energiją gamintų. Taip pat ir vėjo nebando pakinkyti, nors danai, olandai ir vokiečiai tokias jėgaines stato. Anksčiau apie jas rašydama, neturėjau tikslų duomenų, todėl ir jų pajėgumą sumenkinau. Pasirodo, kad vėjo jėgainės yra net iki 1500 kilovatvalandžių galingumo. Vaizdingumo dėlei galima pažymėti, kad prieškariniam Kaunui penkių tokių jėgainių būtų beveik užtekę.

Nors keliaudamas keliasdešimt jų mačiau, bet nė viena tuo metu nesisuko. Teko skaityti, kad joms veikti reikia bent 8 pėdų per sekundę vėjo. Bet atsisakius imperinės galvosenos, būtų galima suprojektuoti 250-300kW/val. pajėgumo jėgaines, kurios gal sukūpti ir 3-4 pėdų per sekundę vėjui esant. Jų tiekia-

mos energijos Babtams, Trakams ar Lentvariui užtektų. Bet pagal seną galvoseną kalbama apie elektros tinklą į Vakarų. Tik žmonėms nėra pasakoma, kad norint eksportuoti 1kw/val po 4 centus, savieji vartotojai turėtų mokėti po 22 centus ar net dar daugiau. Be to, ta elektra nuo Maskvos malonės ar kaprizų priklausytų.

Atrodo, kad dar karui neprasidėjus, bet ore jau paraku pakvipus, Lietuvoje buvo įvestas "motorinas" — benzinai su 10% ar net 15% spirito priemaiša. Apie panašų kurą Amerikoje ne tik kalbama, bet net pradedama juo prekiauti. Tam tikslui gali būti naudojamas ir "medžio spiritas". Tai sutaupyti gal 200-300 milijonų, dabar išleidžiamų, perkant naftą, o keli šimtai žmonių spirito vartyklose darbo turėtų. Bet Lietuvos biurokratai yra nepajudinami, kaip Gibraltaro uola!

O gal, tiksliau pasakius, biurokratai yra žmonės, tvirtai besilaikantys savo principo: pirmiausia reikia rūpintis savo nauda! Tik vieną (pirmą) žodį pakeitus, šiuo atveju tikėtų dar prieškarinių laikų poeto žodžiai:

Biurokratas ir šuva

Trečioj vietoj — Lietuva!

Prisiminiau pasakojimą apie senovės filosofą, kuriam teko mokyti tirono sūnų, neturėjusį jokio polinkio mokslui. Tironas filosofo paklausė, ar nėra lengvesnio kelio į mokslą? Mokslininkas atsakė, kad "į mokslą nėra karališko kelio". Tai — magiški žodžiai!

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

naujoji siena dar nėra visai aiški. Kritikai nustebo, kai JT sekretorius Annan susitiko ir tarėsi su Irano remiamos Izraelio priešų "Hezbollah" (Dievo partijos) vadovu šeichu Hassan Nasrallah ir paspaudė jam ranką. Šeicho kareiviai, pasitraukus Izraelio kariuomenei, šioje srityje vykdo policijos pareigas ir laukia, kas bus toliau. Nuo Izraelio okupacijos pradžios 1978 metais Libano žemėje įsteigtoje saugumo zonoje jau žuvo 250 tarptautinės taikos priežiūros kariuomenės vyrų. JT sekretorius jų garbei padėjo vainiką. Dabar bandoma nustatyti, kuris žemės gabalas priklauso Sirijai, kuris — Libanui ir kuris — Izraeliui.

• Sirijos valdanti Baath socialistų partija išrinko mi-

rusio vadovo sūnų, akių gydytoją Bashar Assad naujuoju vyriausybės, kariuomenės ir saugumo įstaigų vadu. Valdžios spauda skelbia, kad jis bus Sirijos visuomenės tiltas tarp buvusios ir būsios kartos piliečių. Jo svarbiausias uždavinys: plėsti prekybą ir ieškoti naujų ūkio stiprinimo kelių. Naujasis Sirijos vadovas jau pasirinko tris naujus patarėjus: premjerą, vicepremierą ir užsienio reikalų ministrą.

• Alžyre dvi kariaujančios Afrikos valstybės — Eritėja ir Etiopija — pasirašė taikos susitarimą. Tačiau pessimistai mano, kad Etiopija tos sutarties nesilaikys.

• Brazilijos vyriausybė, atsiliėpdama į vis didėjančią smurto veiksmų bangą, uždraudė šešioms mėnesiams pardavinėti ginklus.

SĖKMINGAS JAUNŲJŲ ATLIKĖJŲ PASIRODYMAS

VAŠINGTONAS. Du vakarus JAV sostinėje su pasisekimu koncertavo jaunas Lietuvos duetas - smuikininkas Vilhelmas Čepinskis ir pianistė Guoda Gedvilaitė. Birželio 21-22 d.d Lietuvos ambasadoje Vašingtone su-

rengtuose koncertuose "Salut d'Amour" muzikantai grojo romantinius Rachmaninovo, Šumano, Mendelsono, kitų klasikų kūrinius. Jaunųjų Lietuvos muzikantų pasirodymas Vašingtone sulaukė didelio susidomėjimo - teko

surengti papildomą koncertą. Šiuos koncertus surengė Lietuvos ambasada ir JAV Lietuvių bendruomenės Vašingtono apylinkė.

Rolandas Kačinskas

JEAN M. BIGOT - PRANCŪZAS, PAMILĖS LIETUVĄ

(Atkelta iš 1 p.)

rajone globa: modernaus šiltnamio, vaikų žaidimo aikštelių įrengimas ir kt. Vien čia jų įvairūs neatlygintini investavimai sudarė apie pusę milijono Prancūzijos frankų.

Matyt, tokie jau mes esame, kad visada pirmiausia norime suskaičiuoti ir pasidžiaugti medžiagine, finansine parama. O juk nė kiek ne mažiau derėtų įvertinti kitą, žmogiškąją, moralinę paramą, nuolatinį padrąšinimą, mūsų valstybės siekių ir galimybių, labai savitos, idomos bei perspektyvios kultūros propagavimą. Maloniai stebina pono *Jean Bigot* atkaklus noras viską pačiam pamatyti, pažinti, suprasti, paliesti laiko pagrauztas, apirusias Kaucho ar Vilniaus senamiesčio pastatų sienas. Jo žodžiais tariant, šimtametės Žemaitijos bažnyčios teisėtai turėtų būti pripažįstamos vertingiausiu visos Europos medinės architektūros turtu, kurį būtina išsaugoti. Net ir pievos, žydinčios iki pačių Joninių išvakarių, apsigobusios rūko skraistėmis, degant nakties laužui, tampa jam tokiomis reikšmingomis. Kiekviena išgirsta idomesnė lietuviška daina mielajam Žanui, kaip jį čia vadina, bei jo žmonai - madam Margaretai tampa sava - suprantama be vertimo.

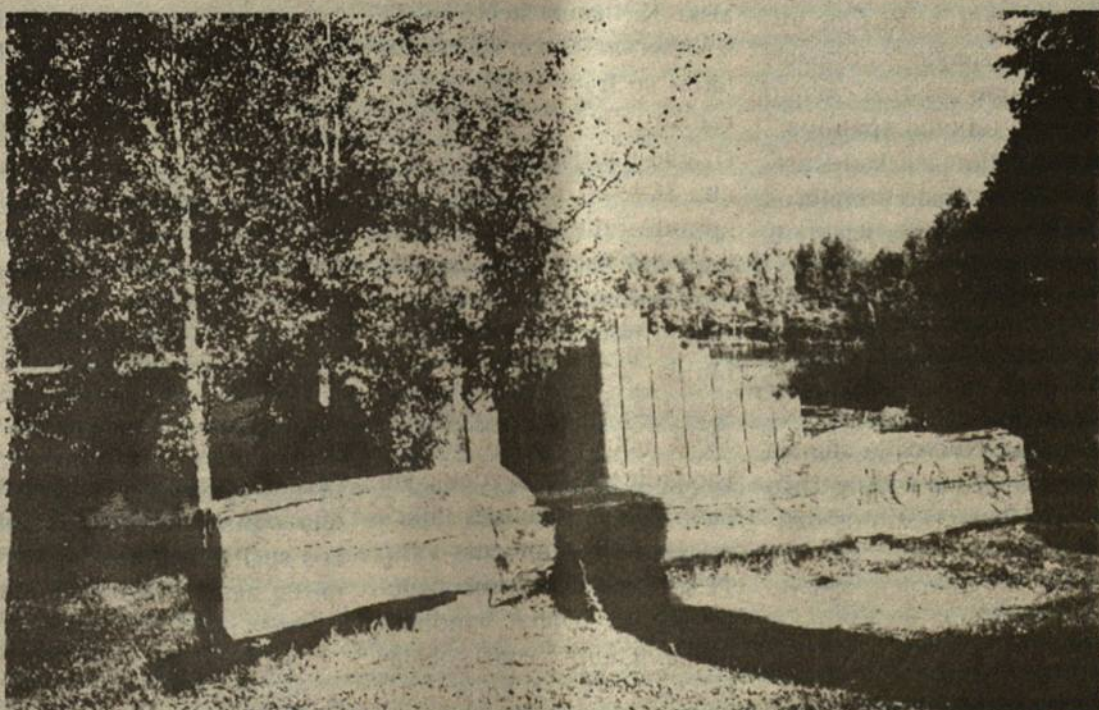
Pedantišku skrupulingumu būtų galima suskaičiuoti visa tai, kas ir kur atvežta, kiek žmonių buvo pakviesta pasisvečiuoti, kiek straipsnių Prancūzijos spaudoje jo parašyta, kiek paskaitų perskaityta ar kalbų pasakyta, kiek Prancūzijos specialistų ar kitų geranoriškai nusiteikusių svarbių asmenų buvo pasitelkta, svarbių susitikimų, pokalbių surengta. Bet ir tai vargu ar atskleistų visas pono *Jean Bigot*, jo šeimos bei gausių draugų pastangas suartinti dvi valstybes: suartinti jų žmones, pasidalinti optimizmu, pasitikėjimu, nors kiek padėti, kad tragiška, net 50-metį trukusi sovietinė okupacija ir priespauda daugiau niekada nepasikartotų.

Kaupdamas dėl apdovanojimo būtiną oficialią medžiagą, dažnai pagalvodavau, kad *Jean Bigot* dirbo tikrai ne dėl padėkės ar kokios asmeninės naudos. Ne dėl to buvo skiriama tiek daug pastangų, laiko ir lėšų. O ir tas kuklus įvertinimo ženklas, jei toks bus, labiau reikalingas mums patiems - savo kultūrinio subrendimo ir politinio išprusimo parodymui, savo ateities įtvirtinimui. Apmaudu, kad vis dažniau (kartais ir pagristai!) Lietuvoje išigali įvaizdis nepatrauklaus vakariečio, savanaudiško "biznieriaus", ku-

rio tikslas greitai ir lengvai čia uždirbti, pigiai pirkti bei kitais būdais primesti savo valią. Pakanka prisiminti nemalonus "Mažeikių naftos", "Lietuvos telekomo", cukraus įmonių ir kitų valstybei svarbių objektų pardavimus. Dėl to kartais jau nebeatpažįstame tikro geranoriškumo, neįvertiname visko, kas siejasi su Europos Sąjunga, su Vakarais. Aiškiai sau patiems kenkdami, pradedame žiūrėti į visa tai įtariai, baimės pilnomis akimis.

Nelengva žmones pažinti. Tai atskleidžia tik laikas ir darbai. *Jean Bigot* nepaprastai daug savo gyvenimo laiko skyrė Lietuvai. Tikiuosi, kad jau atlikti jo darbai - anaipol dar nėra paskutiniai. Tad pasidžiaukime gražiais žmonėmis, kurie dalija savo širdies šilumą, rodo gražų darbštumą, nuoširdaus susirūpinimo kitais pavyzdį. Malonu, kai meilė Lietuvai visą laiką išlieka jos vaikų - lietuvių - širdyse, bet dar maloniau, kai ji iš naujo užgimsta, kai japonas, prancūzas ar amerikietis ne tik pasako "Aš labai myliu Lietuvą", bet ir įrodo tai darbais. Todėl sutikdami naujus draugus, džiaugdamiesi tuo, kad "gauname", nepamirškime ir "sugrąžinti". Bent nuoširdžiu dėmesiu, geru žodžiu, pagarbiu įvertinimu.

LIEPOS 6-OJI - LIETUVOS VALSTYBĖS DIENA

Tautodailininkų darbai M.K. Čiurlionio kelyje (važiuojant nuo Merkinės link Druskininkų).
Dalius Puškorienės nuotr.

Pasaulis ir Lietuva

* **LATVIJOS POŽIŪRIS.** Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga pareiškė, kad Latvijai būtų tikslinga sudaryti sovietinės okupacijos metu padarytų "nuostolių balansą". Taip būtų pasauliui priminta apie okupacijos metu Latvijai padarytą žalą. Tačiau V. Vykė-Freiberga pripažino, kad kompensacijos gauti greičiausia nepavyks. *LETA*

* **GEORGE W.BUSH LAIŠKAS.** Kandidatas į JAV prezidento postą George W. Bush atsiuntė Latvijos prezidentei Vairai Vykei-Freibergai laišką, kuriame pažymima, kad po šaltojo karo pabaigos JAV gali būti patenkintos tokiais draugėmis kaip Latvija ir kitos naujos demokratinės Rytų bei Vidurio Europos valstybės. JAV turi būti suinteresuotos, kad naujosios Europos demokratijos visiškai įsijungtų į politines, ekonomines ir saugumo transatlantines struktūras. *BNS*

* **SENATO NUTARIMAS.** JAV Senatas pritarė įstatymo projektui, kuriuo uždraudžiama skirti Rusijai eksporto subsidijas ir atidėti Rusijos skolų grąžinimo terminus. Senatoriai savo apsisprendimą motyvavo Rusijos veiksmais Čėčėnijoje ir tuo, kad Rusija remia Jugoslavijos vyriausybę. Kad šis įstatymas įsigaliotų, jis turi būti paremtas Atstovų rūmų ir pasirašytas prezidento. *AFI*

* **SVARSTYMAS.** Europos Tarybos Parlamentinė asamblėja (ETPA) ir toliau laikosi pozicijos, kad turi būti vykdoma jos rekomendacija dėl Rusijos pašalinimo iš ET. ETPA Politinių klausimų komisija parengė atitinkamos rezoliucijos projektą, kuriame sakoma, kad ETPA laiko visiškai nepriimtina ET Ministrų komiteto, kuris nepasmerkė Rusijos karinės kampanijos Čėčėnijoje ir rimtai nesvarstė Rusijos narystės ET klausimo, poziciją. *INTERFAX*

* **PASKYRIMAS.** Rusijos prezidentas V. Putin pirmuoju Užsienio reikalų ministro pavaduotoju paskyrė buvusį Užsienio žvalgybos tarnybos direktorių Viačeslavą Trubnikovą. *INTERFAX*

* **KO SIEKIA RUSIJA?** Rusijos vykdomas Latvijos politinis šantažas turi du tikslus. Pirmasis - savo imperinių pretenzijų istorinis pateisinimas ir jų priminimas Latvijai. Antrasis - mėginimas nukreipti dėmesį nuo žudynių Čėčėnijoje ir suklaidinti pasaulio viešąją nuomonę, teigia Lietuvos laisvės lygos pirmininkas Antanas Terleckas. *ELTA*

* **KUR YRA LIETUVOS POZICIJA?** Seimo narės, Tėvynės liaudies partijos pirmininkės Laimos Andrikienės nuomone, Lietuvos Prezidento vadovaujama Valstybės gynimo taryba ir Užsienio politikos koordinavimo taryba jau seniai turėjo išnagrinėti Rusijos pareiškimus ir suformuluoti Lietuvos valstybės poziciją. Atsakingi už užsienio politiką šalies Prezidentas ir užsienio reikalų ministras "iki šiol nerado jokio būdo pareikšti Lietuvos poziciją dėl vis agresyvesnės tampančios Rusijos diplomatijos". "Į Rusijos pareiškimą atsakyta anoniminio Lietuvos URM pareiškimo komentaru, kuriame reiškiami tik nuostaba.

* **SUOMIJA - AUSTRIJA.** Suomija birželio 28 d. parėmė Portugalijos siūlymą baigti politinius nesutarimus su Austrija, nors dar nėra visų šalių susitarimo šiuo klausimu ir sprendimas galutinai nesuformuluotas. Tikimasi, kad sprendimas bus priimtas iki Portugalijos pirmininkavimo kadencijos pabaigos. *REUTERS*

* **PANEIGIMAS.** "LUKOIL - Baltija" valdybos pirmininkas Ivan Paleičik paneigė teiginius, kad "LUKOIL", reaguodamas į Lietuvos valdančiosios daugumos politiką Rusijos atžvilgiu, nutraukė derybas dėl ilgalaikio bendradarbiavimo su "Mažeikių nafta" ir "Williams International" kompanija. Derybos praėjusią savaitę vyko Maskvoje, o šią savaitę tęsis Lietuvoje. "LUKOIL" atstovas pažymėjo, kad trečiajame metų ketvirtyje Lietuvą pasieks apie 880 tūkst. tonų naftos. Tai yra dvigubai daugiau nei antrąjį ketvirtį. *INTERFAX-AFI*

* **DIKTATORIUS GĄSDINA.** Susitikime su Karo akademijos absolventais Minske Aleksandras Lukašenka pareiškė, kad po SSRS žlugimo pasaulyje pakito geopolitinė pusiausvyra, ir NATO įgijo tam tikrą pranašumą. A. Lukašenka pažymėjo, kad nauja NATO strategija leidžia panaudoti jėgą be JTO sankcijos. Anot jo, tai "kelia rimtą grėsmę" taikai. Pasak A. Lukašenkos, Baltarusijos saugumas turi būti užtikrinamas, stiprinant ryšius su Rusija. *INTERFAX-ZAPAD*

* **KAIP PAGERINTI ĮVAIZDĮ?** Per ateinančius trejus metus Lenkija ketina skirti 85 milijonus zlotų (19 milijonų dolerių) šalies įvaizdžiui gerinti. ES integracijos komiteto vadovas Jacekas Saryusz-Wolskis sakė, kad ES narių parama Lenkijos narystei yra kur kas mažesnė nei norėtųsi, todėl būtina "ką nors daryti". Lenkija ketina gražinti savo įvaizdį užsienio spaudoje ir įveikti ES šalių priešišumą. Programa visų pirma nukreipta į artimiausią kaimynę Vokietiją. *REUTERS*

"Revoliuciją parengia genijai, vykdo fanatikai, o jos vaisiais pasinaudoja padugnės". Bismarkas

Komunizmo nusikaltimų tyrimo fondo valdyba 1998 birželio 19 d. rašė tuometiniam Lietuvos Respublikos Ministrui G. Vagnoriui: "Politinių kalinių ir tremtinių organizacijos bei genocido istoriją tiriantys specialistai 1999 birželio mėn. Vilniuje organizuoja Tarptautinį kongresą tema "Komunizmo nusikaltimų įvertinimas". Toliau įvardijamos problemos, kurios bus nagrinėjamos kongrese. Kiekvienoje jų randaime žodį "komunizmas".

Tačiau tų metų rugsėjo 7 d. buvo išleistas LR Prezidento dekretas Nr.159, pavadintas "Dėl tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti". Noroms nenoroms kilo įtarimas, kad suplakus dvi temas ir sąvoką "komunizmas" pakeitus į "sovietizmas", siekiama sužlugdyti Lietuvos rezistentų sumanymą surengti "Niurnbergą II", kuriame būtų pasmerktas komunizmas, kaip 1946 metais Niurnberge – nacionalsocializmas. Tokį įtarimą sustiprino minėtu dekretu Prezidento sudaryta "tarptautinė komisija", kurios pusei narių rūpi tik holokausto problemos.

Ant dekreto kopijos užrašę mūsų pastabą: "Nė vienas buvusių partizanų, disidentų ir politinių kalinių pasiūlytas kandidatas nebuvo įtrauktas į šį sąrašą (komisiją). Ne visi jame išvardinti ir mūsų piliečiai turi moralinę teisę atstovauti Lietuvai", kopiją pasiuntėme Prezidentui. Tačiau Lietuvos laisvės lyga (LLL) iki šiol jokio atsakymo nega-

AR TAUTA SUVOKIA, KAS VYKSTA LIETUVOJE?

Antanas Terleckas
Lietuvos laisvės lygos
pirmininkas

metų veikė?

Iki išreklamuoto kongreso beliko kelios dienos. Tačiau dauguma mūsų Tautos niekas nežino, kur tas kongresas vyks, kas skaitys pranešimus, kokie pakviesti liudininkai, patyrę komunistinį genocidą ir galintieji daug ką apie jį papasakoti. Tvirtinu, kad tokių liudininkų iš Lietuvos pakviesta tik vienintelė – Nijolė Gaškaitė-Žemaitienė, perėjusi baisųjį komunizmo pragarą. Jai vienintelei iš buvusių politinių kalinių leista perskaityti pranešimą.

Kas vyriausias kongreso šeimininkas? Pirmas tai suvokė lietuvių rašytojas, komunizmo auka, buvęs konclagerininkas E. Ignatavičius, su komunizmo pasmerkimo misija prieš kelis mėnesius aplankęs Romą. Jis savo akimis pamatė, kad čekistai neten, Italijoje, sutrukdė lietuviams liudyti apie komunizmo nusikaltimus. O Vilnius juk arčiau Maskvos... Kaip ta proga neprisiminsi buvusio Rusijos žvalgybos vadovo S. Stepasino žodžių "My ucho dim ostavajas"! (Mes išeinam pasilikdami!)

Kad "Niurnbergą II" darbai vadovauja Rusijos žvalgyba, liudija faktas, jog vieną pranešimų jame pavesta skaityti P. Varanauskui. Jau 1989 m. buvo plačiai kalbama, kad jis – artimas J.Martulio -Erelio žmonos giminaitis, kuris net didžiuojasi tuo, kad yra Erelio mokynys. Žinoma, šiam faktui patvirtinti dokumentinių įrodymų neturiu. Tačiau yra pakankamai netie-

sioginių. Vienas tokių – 1992 m. vasario 5 d. Aukščiausiosios Tarybos plenarinio posėdžio stenograma. Posėdžio, kuriame buvo sužlugdytas vadinamasis Desovietizacijos įstatymas. Šiame posėdyje daugiausia "padirbėjo" P. Varanauskas, kad Desovietizacijos įstatymas būtų palaidotas visiems laikams... Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras nustatė, kad jis klastojo Kauno rezistentų sąrašus.

Pagrįstą įtarimą kelia ir P. Jakučionio elgesys...

Visada stengiuosi nutildyti balsus, tvirtinančius, kad mūsų Prezidentas "susipainiojęs". Tačiau "Niurnbergą II" ruošimo ir jo vykdymo procese jis išskyla kaip aklas tamsių jėgų įrankis...

Rusijos žvalgyba daug padirbėjo lietuviams nuteikti prieš žydus (sudariusi minėtą "tarptautinę komisiją"). Lubiankos šeimininkai kvatoja, pilvus susiėmę. Kvatoja iš mūsų visų, kurie nesugebėjome sutrukdyti spektaklio, įvyksiančio 2000 06 12-14 dienomis. Spektaklio data parinkta irgi neatsitiktinai – sutrukdyti 60-jų Lietuvos okupacijos metinių paminėjimą birželio 15 d.

Kokius įrodymus išsiveš iš Lietuvos Vilniaus kongreso svečiai, kuo jie bus įtikinėjami, kad Lietuvoje vyko baisūs komunizmo nusikaltimai? Parodant itališku marmuru išblizgintą buvusių KGB rūmų interjerą, aliejiniiais dažais išdažytas buvusio KGB kalėjimo kamerų sienas ar buvusiuose rūmuose įrengtoje ištaigingoje kavinėje "Temidė" savo "moralinę pergalę"

švenčiančius čekistus. Ir už Lietuvos laisvę žuvusiųjų ke-liolika kapų, supiltų perpavadinantose sovietinių kareivių kapinėse...

Per 10 metų lenkai sukūrė ne vieną filmą apie komunizmo nusikaltimus jų tėvyneje. O Lietuvoje susuktas kelis milijonus litų kainavęs serialas "Giminės" ir "Atžalos", patenkinas miesčionių, kompartinės ir naujosios nomenklatūros bei neobolševikų estetinį skonį. Pinigų būtų, bet didysis Žiurkėnas, daug metų penėtas Lietuvos Valstybės izde, išgraužė jame tokias skylės, pro kurias išbėrė į jo ir šutvės kišenes ne vienas milijardas litų... Ar nors kartą mes girdėjome kongreso organizatorių protesto balsus dėl tų vagysčių? Ar savo tylėjimu "patriotai" neskaitino Vagnoriaus apipšinėti Lietuvą?

Demonstratyvus "komunizmo aukos" J. Listavičiaus pabėgimas pas saviškius ir jų vadą G. Vagnorių daugeliui atvėrė akis: politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, atstovavusios šimtus tūkstančių komunizmo aukų, 1994-1995 m. buvo "susmulkintos" į dešimtį, kad politiniame Lietuvos gyvenime jos vaidintų tik savanoriškų pastumdėlių vaidmenį. Kad į tokias organizacijas užsienio žvalgyba galėtų infiltruoti kuo daugiau savo agentų...

Komunizmo nusikaltimai bus įvertinti tik tikrai laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje. Gaila, kad tada neliks gyvų komunizmo nusikaltimų liudininkų.

O šiandien už kongreso rengėjų nugarų matau klastingą M. Laurinkaus veidą... Vilnius, 2000 06 07

Iš "Tautininkų žinių" 12 (112) nr.

ČIKAGOS SKYRIUI PAVESTA RŪPINTIS AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS SEIMO RUOŠA

ALTS Čikagos skyriaus susirinkime. Pirmoje eilėje (iš kairės): ALTS pirm. Petras Buchas, Čikagos skyriaus pirm. Matilda Marcinkienė, Zuzana Juškevičienė, ALTS sekr. Vanda Mažeikienė, Sigutė Žemaitienė, Julius Pakalka, Juozas Žemaitis ir Bronė Kremerienė. Antroje eilėje: ALTS išd. Oskaras Kremeris, ALTS vicepirm. Eugenijus Bartkus, Nardis Juškus, Pranė Pakalkienė, Antanas Juodvalkis, Petras Vėbra, Vytas Girnius, Jada Girniuvienė, Kazimieras Rožanskas, Gediminas Biskis, ALTS vicepirm. Vaclovas Mažeika, Kazimieras Maldėnas, Albertas Kremeris, Kazimiera Požerniukienė ir Irena Dirdienė. Zigmo Degučio nuotr.

SENATORIUS GEORGE VOINOVICH REMIJA EUROATLANTINIUS RYŠIUS IR NATO PLĖTRĄ

Kaip jau buvo pranešta 25-oje "Dirvos" laidoje, birželio 16 d. įvyko susitikimas su JAV senatoriumi, atstovaujančiu *Ohio* valstiją, ilgamečiu tautybių judėjimo skatintoju, *Baltic Freedom Caucus* nariu Amerikos Senate, senatoriumi *George V. Voinovich*. Į šį susitikimą pakviestiems daugiau kaip 50-ties tautybių atstovams senatorius išsamiai papasakojo apie savo veiklą Senate, euroatlantinių santykių plėtojimą, NATO plėtros rėmimą.

G. V. Voinovich paminėjo, kad jis ką tik dalyvavo JAV Senato *Baltic Freedom Caucus* renginyje, įvykusiame *Washington D.C.* Šiame pasitarime buvo išklaustyti Lietuvos ambasadoriaus *Stasio Sakalausko* ir Estijos prezidento *L. Meri* pasisakymai apie Baltijos valstybių siekius tapti NATO narėmis.

Iš senatoriaus pranešimo paaiškėjo, kad jam daugiausiai tenka rūpintis euroatlantine partneryste. *G. Voinovich* šių metų vasaryje lankėsi Kroatijoje, Makedonijoje, Kosovo srityje, NATO būstinėje Belgijoje. Gegužės pabaigoje jis dalyvavo NATO parlamentinės asamblėjos sesijoje Budapešte ir parėmė Vilniaus konferencijos dalyvių siekius. Kaip jau buvo ne kartą skelbta, Vilniuje tarėsi valstybių, siekiančių įstoti į NATO, atstovai. Šioje konferencijoje buvo atstovaujama Slovėnija, Lietuva, Estija, Latvija, Slovakija, Albanija, Makedonija, Bulgarija ir Rumunija. Buvo kalbama apie "Big Bang" – jungtinį įstojimą į NATO 2002 m. *G. Voinovich* nuomone, net nebūtina laukti iki 2002 metų. Tos valstybės, kurios yra pasiruošusios šiam įstojimui, galėtų būti priimtos ir anksčiau. Lietuva, pavyzdžiui, yra puikiai pasiruošusi stoti į

Dr. Viktoras Stankus

NATO.

Senatorius maloniai prisiminė tas dienas, kai dirbdamas *Cleveland, OH* meru, o vėliau – *Ohio* valstijos gubernatoriumi, ne kartą tardavosi gamtos saugos reikalais su Valdu Adamkumi – dabartiniu Lietuvos prezidentu. O dabar senatorius remia V. Adamkaus siekius įjungti Lietuvą į Vakarų ekonomines bei gynybines organizacijas.

Liepos mėnesį *G. Voinovich* vyks į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (*Organization for Security and Cooperation in Europe* – OSCE) parlamentinę asamblėją, kurioje bus nagrinėjamos bendrosios Europos valstybių saugumo problemos. Jos *G. Voinovich* itin rūpi. Jam jau teko kalbėtis su Respublikonų partijos kandidatu į JAV prezidentus *George W. Bush* ir perspėti jį, kad būtų atsargus su naujuoju Rusijos prezidentu *V. Putinu*, nes paskutiniai Rusijos vadovybės veiksmai kelia didžiulį susirūpinimą. Tai taikių gyventojų žudynės Čėčėnijoje ir žinių agentūrų veiklos suvaržymas, žurnalisto *A. Babickio* sulaikymas, *V. Gusinskio* areštas, keršijant už tai, kad jo vadovaujama televizija perduoda tikras žinias apie karą Čėčėnijoje.

G. Voinovich deda daug pastangų, kad Balkanuose išvyrautų taika, kad piktos jėgos neišnaudotų ten esančios nepastovios padėties Europos nenaudai. Todėl jis prašė prezidento *B. Clinton* neklausyti JAV Kongreso ir neaitraukti Amerikos kareivių iš NATO pajėgų Balkanuose, kol ten neišsiviešpataus tvirta taika ir demokratija.

Senatorius *G. Voinovich* buvo pirmasis JAV Kongreso

narys, kuriam teko tartis su naujuoju, demokratiškai išrinktu Kroatijos prezidentu. Jis taip pat tarėsi su Kosovo albanų demokratinio judėjimo vadu *Rugova* bei su Kosovo išlaisvinimo armijos (KLA) vadais. Senatorius puikiai supranta, kad *S. Milošević* režimas Serbijoje yra piktybinis, kuris turi būti pakeistas norint, kad Serbija taptų demokratine valstybe. Jis taip pat rūpinasi, kad nedemokratiškai nusiteikusiųs jėgas nustotų kurstyti tautines mažumas Kosove, atsikurtų planų kurti "Didžiąją Albaniją". Ten veikia jėgos, kurios siekia prisijungti dalį Makedonijos, šiaurės Graikijos, pietinės Juodkalnijos (*Montenegro*), pietinės Serbijos. Apie tokius pavojingus planus liudija faktai, pateikti straipsnyje, kurį šių metų gegužės mėnesį išspausdino Amerikos atsargos karininkų žurnalas "The Officer". Būtina laikytis demokratiškos NATO nuostatų, siekiant, kad visa Europa taptų demokratine ir saugia.

Lietuvos ambasadorius *Stasys Sakalauskas* praneša, kad labai aukštai vertina senatoriaus *George V. Voinovich* paramą Lietuvai. Birželio 27 d. *Washington D.C.* įvyko JAV NATO komiteto surengtas Vidurio Europos valstybių gynybos ministrų susitikimas. Jame dalyvavo nemaža aukštų JAV pareigūnų, kandidatų į JAV prezidentus *Al Gore* ir *George W. Bush* atstovai. Šiame pasitarime senatorius *G. V. Voinovich* aktyviai parėmė NATO plėtrą ir Lietuvos siekius tapti šios gynybinės organizacijos nare. Lietuvos gynybos ministras Česlovas Stankevičius padėkojo senatoriui už šią paramą ir paminėjo, kad *Ohio* lietuviai jį vertina ir visokeriopai remia.

Senatorius *George V. Voinovich* pasakoja apie euroatlantinių bendradarbiavimą. Už jo (iš kairės): senatoriaus žmona *Janet Voinovich*, rumunų dvasiškis *Grama* ir "Vilties" valdybos pirmininkas *Algirdas Matulionis*. *V. Stankaus nuotr.*

GYVOJI LIETUVA

Adomas P. Jasas

Užėik

*su laisve, o klajūne iš toli,
ši vakarą sodybon pašily! –
Lyg būtum Dievo giminės,
ji tavo vardą vis minės,
užmerkus pilkas langines.*

Sustok

*prie kapinių šilainės pakrašty,
kur mano genčių lobiai užkasti! –
Ak, krinta žodžiai iš maldos –
jei aš negrįžčiau niekados,
ten akmenys manęs raudos...*

Užėik

*su laisve, o klajūne, į svečius,
kur saulė skalbia baltus trinyčius! –
Ten meilėj jungias broluva,
širdis ten širdžiai vis sava –
tenai gyvoji Lietuva!*

Iš ką tik išėjusio rinkinio "Būk palaimintas" antrosios laidos

REZOLIUCIJA DĖL NATO PLĖTROS

Jungtinėms Amerikos valstijoms ir NATO sąjungininkams svarbu, kad į Vakarų gynybines struktūras įsijungtų naujos demokratinės valstybės iš Rytų Europos, o ypač Lietuva, Latvija ir Estija.

NATO sėkmingai palaikė taiką Europoje beveik 50 metų ir sudarė progą demokratijai ir teisingumui įsitvirtinti NATO šalyse: Čekijoje, Vokietijoje, Vengrijoje, Italijoje, Lenkijoje, Ispanijoje ir Turkijoje ir kt. Todėl tos Rytų Europos valstybės, kurios pareiškė norą tapti NATO narėmis ir daro pažangą, vykdydamos NATO keliamus reikalavimus, turėtų būti pažymėtos kaip kandidatės į NATO nares, įskaitant, bet neapsiribojant Lietuva, Latvija ir Estija.

Kaip ypač reikšminga NATO organizacijos narė, Jungtinės Amerikos Valstijos turi imtis iniciatyvos, skati-

nant priimti į NATO Rytų Europos valstybes, kurios pareiškė norą tapti NATO narėmis ir daro pažangą, kad atitiktų NATO narystės reikalavimus.

Visos kandidatės, įskaitant Lietuvą, pripažįstančios demokratines vertybes, įgyvendinančios pliuralistinę politinę sistemą ir laisvos rinkos ekonomiką, turi būti pakviestos sekančiame – 2002 metais įvyksiančiame NATO suvažiavime tapti NATO narėmis, jei atitinka NATO reikalavimus.

Nė vienai valstybei, ne NATO narei, negali būti suteikta veto teisė riboti NATO plėtrą.

Illinois valstijos respublikonų partija rekomenduoja, kad šios rezoliucijos teiginiai būtų įtraukti į nacionalinę respublikonų partijos 2000 metų programą.

Redakcijai pateikė
Anatolijus Milunas

Lietuvių respublikonų atstovai *Illinois* valstijos respublikonų partijos suvažiavime. Iš kairės: lygos pirmininkas *Anatolijus Milūnas*, *Illinois* valstijos prokuroras *Jim Ryan*, *Kazimieras Okšas*, *Pranas Jurkus* ir *Vytautas Jasinevičius*.

Jaunimo puslapis

Naujosios Lietuvos dukra

Pokalbis su teisininke
Gintarija Samajauskaite

(Tęsinys. Pradžia - 25 nr.)

Šių metų pavasarį korporacija surengė tarptautinį šachmatų turnyrą, į kurį atvyko svečių ne tik iš kitų Lietuvos korporacijų, bet ir iš Estijos, Latvijos, Suomijos, Švedijos. Lietuvos korporacija labai dėkinga išeivijos (JAV) neolituonų korporacijos vyr. valdybai už teikiamą kasmetinę finansinę paramą.

Kada susidomėjai teisės mokslais? Kas paskatino šį domėjimąsi?

Teisiniais dalykais pradėjau domėtis, prasidėjus Lietuvos nepriklausomybės atgavimo laikotarpiui. Buvo įdomu stebėti sovietinių teisės aktų pakeitimą, Lietuvos valdžios siekimą sukurti demokratinę teisinę sistemą. Įstojus į universitetą ir tapus "Korp! Neo-Lithuania" nare, iškilo korporacijos turto atgavimo klausimas, nes ikikarinės nepriklausomybės laikotarpiu "Korp!" nuosavybės teise valdė nekilnojamąjį turtą – didžiulį pastatą – Parodos 26, Kaune. Tačiau LR Seimas priėmė įstatymą dėl nuosavybės teisių atkūrimo tik fiziniams asmenims. O juridiniams asmenims atkurti nuosavybės teises kol kas nėra sukurta teisinio pagrindo, išskyrus religines bendruomenes. Tad kyla klausimas: ar pakankamai vykdoma LR Konstitucijoje įrašyta nuosavybės neliečiamumo nuostata.

Pačiais teisės mokslais susidomėjau trečiaisiais bakalauro studijų metais. Kaip tik tuo metu VDU buvo pradėtos teisės mokslų magistrantūros studijos. Universitetas pasirinko amerikietišką teisės mokslų sistemą, kai asmuo, turėdamas tam tikros specialybės bakalauro laipsnį, t. y. kai jis jau yra brandesnė asmenybė, negu jaunuolis, ką tik baigęs vidurinę mokyklą (gimnaziją), gauna galimybę studijuoti teisę magistrantūroje. Taip pasirinkau teisės mokslus, nes norėjau ne tik stebėti, kaip vyksta Lietuvos teisinės sistemos perorganizavimas į demokratinę teisinę sistemą, bet ir pati dalyvauti konkrečių teisinių darbų vykdyme.

Nors tu dar ką tik igijai teisininkės profesiją, tačiau jau pasirinkai mokslininkės kelią. Sunkus tai kelias, labai sunkus. Bet gal ir nėra nieko įdomesnio tam, kuris yra linkęs tapti tyrinėtoju, atradėju. Sakau tai ir iš savo

Gintarija Samajauskaitė (viduryje) su savo globėjais – Amerikos lietuvių tautinės sąjungos valdybos nariais, padėjusiais jai stažuojantis Čikagoje – Vanda ir Vaclovu Mažeikomis.

patirties. Dar aukštojoje mokykloje parašęs pirmuosius tiriamuosius darbus iš pedagogikos, igijau galimybę atsidėti moksliniam darbui tik nuo 26 metų amžiaus ir dirbau toje srityje beveik iki pat išvykimo į Ameriką. Niekada nepamirštami išpūdžiai, pasirodžius pirmajai knygai, vėliau – ginant disertaciją ir t. t. Kurią mokslo sritį ir temą pasirinkai? Ir kodėl pasirinkai būtent tą temą? Aplinkybės taip susiklostė, ar pati išsirinkai?

Tai, kad pasirinkau studijuoti teisės filosofiją daktarantūroje, dar nereiškia, kad ateityje mano veikla bus tik mokslinė, nes aš siekiu ir konkrečia praktine veikla dalyvauti Lietuvos teisinės sistemos kūrimo ir jos vykdyme. Mano planai – tapti advokate ir specializuotis tarptautinės komercinės teisės srityje. Be to, ir dabar, bestudijuodama daktarantūroje, "paragauju" ir praktinės "teisininko duonos", nes dirbu juriste. Savo disertacijoje nagrinėjama teisės normų ir teismų sprendimų teisėtumo ir teisingumo problema – pasirinkau neatsitiktinai, nes šiandien Lietuvoje ypač aktualus klausimas: teisės norma lyg ir teisėta, teismo sprendimas – teisėtas (t. y. priimtas pagal tam tikrą teisinę normą), bet ar TEISINGAS? Juk LR pagrindiniame įstatyme – Konstitucijoje nurodyta, kad teisėjas vykdo teisingumą. Tačiau jau ne kartą teko girdėti, kaip teisėjai viešai pripažįsta, kad nors jie ir vertina tam tikrą teisės normą neigiamai, nes ji prieštarauja moralei ir sveikam protui, tačiau, būdami teisėjais, yra priversti ją taikyti.

Papasakok, kokie tavo išpūdžiai, tęsiant pažintį su Amerikos teisėtvarkos sistema. Jei gali, pateik keletą konkrečių pavyzdžių iš bylų, kurių nagrinėjimą tau teko stebėti.

Pirmiausia noriu padėkoti žmonėms, kurių dėka turėjau galimybę stažuotis Čikagos Cook teisme (Circuit Court of Cook County). Esu dėkinga VDU Teisės instituto direktoriui Dr. Tadui Klimui, Illinois Apeliacinio teismo teisėjui Thomas E. Hoffman ir Circuit Court of Cook County vyriausiajam teisėjui (Chief Judge) Donald P. O'Connell. Esu pirmoji Lietuvos daktarantė, kuriai atsivėrė galimybė pamatyti, kaip veikia teisės sistema Amerikos teismuose. Šią galimybę priartino studijos VDU magistrantūroje, nes būtent Teisės instituto direktoriaus Dr. Tado Klimo dėka mes, teisės mokslų magistrantai paskaitų metu galėjome susipažinti su JAV teisine sistema. Šias paskaitas skaitė ir dabar skaito profesorai iš JAV teisės mokyklų: iš Illinois valstijos John Marshall Law School, iš Michigan valstijos Thomas M. Cooley Law School bei iš kitų valstijų. Galimybę klausytis JAV teisės profesorų paskaitų Lietuvoje turi tik VDU teisės magistrantai. Tai, kad mes galime nagrinėti ne tik Lietuvos teisės dalykus, bet ir kitas teisinės sistemas, bendrąsias teisės tradicijas, JAV ir Europos Sąjungos valstybių teisės bruožus, yra labai teigiamas dalykas, nes taip sudaromos sąlygos palyginti įvairias teisinės sistemas, išsiaiškinti pagrindinius teisės principus, o ne tik konkrečias teisinės normas, kurios labai dažnai, o ypač šiuo metu Lietuvoje yra keičiamos.

Taigi JAV profesorų, dėstančių VDU, dėka atvykau stažuotis į Amerikos teismą, jau turėdama gerą teorinių žinių bagažą apie JAV teisinę sistemą. Teisme pagrindine mano stažuotės vadove tapo teisėja Jennifer Duncan-Brice, tačiau man teko dirbti ir su kitais minėto teismo teisėjais. Turėjau galimybę dalyvauti prieštėsmi-

Kompiuterių šalyje INTERNETO NAUJOVĖS

Bulvinė tarnybinė stotis

Grupė Anglijos šmaikštuolių sukūrė WWW tarnybinę stotį, kurios maitinimo šaltinis yra bulvės! Juk bulvė iš esmės yra elektrolitas. Tai gi iš jos, ištačius du elektrodus, galima sukurti bateriją. "Bulvinė" tarnybinė stotis turi mažai energijos reikalaujantį Intel-386 procesorių ir 2 MB atminties mikroschemą, į kurią "įsiūtos" programos ir tinklapiai. Tokios stoties maitinimui reikia 12 bulvių, kurias reikia pakeisti kas kelios dienos. Galite patys daugiau apie tai sužinoti, atsidadę <http://totl.net/>

Šiaurės jūros salelėje jūsų duomenys bus saugūs

JAV bendrovė "HavenCo" aprūdinusią tvirtovę, kurią Antrojo pasaulinio karo metu britų armija įrengė kovai su nacių lėktuvais, paverė kompiuteriniais namais bet kuriam Interneto vartotojui, išsiilgusiam privatumo ir visišką duomenų saugumą. Šiaurės jūros salelėje esanti "tvirtovė" su pasauliu bendrauja per erdvės palydovą. Krepšinio aikštelės dydžio dirbtinę salą, kurioje įsikūrusi bendrovė, dar 1968 metais Didžiosios Britanijos teismas pripažino suverenia valstybe, taip sukurdamas mažai kam žinomą mažiausią "Sealand" ("Jūrų žemės") valstybę pasaulyje.

"HavenCo" klientai už 1500 dolerių per mėnesį galės išsinuomoti visiškai saugias tarnybines stotis su operacine "Linux" sistema. Daugiau apie tai rasite, atsidadę <http://www.sealandgov.com>

Elektroninis paštas – iš jūros dugno

Massachusetts kompanija "Benthos" (<http://www.benthos.com>) sukūrė elektroninių žinučių perdavimo po vandeniu sistemą. Neseniai JAV karinės jūrų pajėgos San Diego karinėje bazėje atliko bandymą: iš povandeninio laivo, esančio 120 metrų gylyje, išsiųstas elektroninis

laiškas. Povandeninis laivas "USS Dolphin" nusiuntė elektroninę žinutę į specialų plūdūrą, buvusį už 4 km nuo laivo. Iš jo ši žinutė nukeliavo į krantą. Įdomu, kad siunčiant signalus į plūdūrą, naudojama tik garso energija. Laivui nebūtina iškilti į paviršių ir atsukti savo anteną. Bandymų metu buvo pasiektas 2400 bitų per sekundę duomenų perdavimo greitis. Kūrėjų manymu, šią ir panašią technologiją ateityje naudos ne tik karinės institucijos, bet ir kompanijos, atliekančios povandeninius darbus.

Internetas – dangaus skliaute

Aviacijos koncernas "Boeing" paskelbė, jog kuria judraus internetinio ryšio sistemą "Connection", kuri visu pajėgumu pradės veikti jau kitą pavasarį. Ši sistema leis keleiviams lėktuve skrydžio metu naudotis visomis Interneto paslaugomis: rengti vaizdo konferencijas, perduoti didelius įvairių duomenų kiekius ir pan. Žinoma, kol kas naujoji paslauga nebus pigi. Mokestis už naudojimąsi Interneto tinklu, esant padangėje, bus apytiksliai lygus pokalbio kilnojamoju telefonu kainai.

Tušinukas išsiunčia elektroninius pranešimus

Naujas Skandinavijos mokslininkų išradimas: sukurta rašiklis, kurį vadina tušinuku arba šratinuku, leidžiantis juo nupieštą vaizdą tuojau pat nusiųsti į elektroninį paštą. Žinoma, piešti galima tik specialiaame popieriuje, kurį galėsite įsigyti tik per kompanijos "Anoto" internetinę svetainę (<http://www.anoto.com>). Šratinuko atsiradimą sąlygojo "Bluetooth" technologija (<http://www.bluetooth.com/>). Ji leidžia palaikyti ryšį tarp elektroninių prietaisų, naudojant žemus radijo dažnius. Tokius šratinukus galėsite įsigyti ateinančių metų viduryje.

Parinko Daiva Jaudegytė

niuose bylos svarstymo ir paruošimo nagrinėti teisme procesuose. Taip pat dalyvau ir keletos bylų svarstymuose. Kadangi JAV teisme byla gali būti nagrinėjama su Jury ir be Jury, tai buvo naudinga visa tai palyginti.

Bylos, kuri nagrinėjama su Jury teigiamas bruožas yra tai, kad nukentėjusios šalies nuostolių kompensavimo klausimus sprendžia ne vienas teisėjas, bet 14 narių Jury.

(Pabaiga - kitoje laidoje)

SPORTO ŽINIOS

LIETUVOS KREPŠININKŲ
DALYVAVIMAS OLIMPIADOJE

Kaip žinome, šiemet rugsėjo mėnesį Australijoje vyks olimpiada. Teisę joje dalyvauti išsikovojo ir Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė, 1992 ir 1996 metais laimėjusi olimpinę "bronzą". Rinktinės vyr. treneris Jonas Kazlauskas (*neseniai atsistatydinęs iš šių pareigų – red. pastaba*) sako, kad jau yra sudarytas 24 žaidėjų kandidatų sąrašas, tačiau į Sidnėjaus važiuos tik 12. Treneris pripažino, kad tik du žmonės turi užsitikrinę vietas. Tai Arvydas Sabonis ir Artūras Karnišovas. O visiems kitiems dėl vietos rinktinėje reikės gerokai padirbėti. Liepos 14-16 dienomis bus kontrolinės rungtynės, po kurių paaiškės 14 žaidėjų, kurie toliau ruošis olimpiadai.

Po poros poilsio savaitės, rugpjūčio 2 d. sumažėjusi rinktinės kandidatų grupė su-

sirinks Palangoje. Ten vyks pagrindinė fizinio pasirengimo stovykla. Rugpjūčio 10-16 dienomis vėl bus sportininkai vyks į Klaipėdą ir treniruosis salėje. Iš ten komanda iškeliaus į turnyrą Ispanijon. Ispanijoje rinktinė žais tris rungtynes ir sugrįš į Lietuvą. Po treniruočių Kaune įvyks rinktinės palydos į Australiją. Po kelių kontrolinių rungtynių rugsėjo 15 d. krepšininkai atvyks į olimpinį kaimelį.

Tiek krepšinio, tiek ir kitų Lietuvos olimpinės delegacijos narių pasiruošimą riboja pinigų stygius. Gerai, kad Lietuvos vyrų krepšinio rėmimo fondas pasirašė sutartį su akcine bendrove "Utenos alus", kuri iš savo pelno skiria lėšų krepšininkų reikalams.

Edvardas Šulaitis

Iš birželio pradžioje Hamiltone, Kanadoje praveštų Šiaurės Amerikos lietuvių jaunųjų krepšininkų varžybų daugiausia prizinių vietų paršė Čikagos akademinio sporto klubo "Lituanicos" atstovai. Varžybose dalyvavo 54 komandos su daugiau negu 500 žaidėjų nuo 6 iki 16 metų, atstovavusių Čikagos, Klyvlendo, Detroito, Filadelfijos, Toronto ir Hamiltono lietuvių sporto klubus.

Čikagos "Lituanica" bu-

SKAITYTOJŲ
DĖMESIUI!

"DIRVOS"

redakcija
atostogaus
liepos 17 - 30 d.
Savaitraštis neišeis
liepos 25
ir rugpjūčio 1 d.

"Dirva" – "Viltis"

DEŠIMTOJI
TEATRŲ ŠVENTĖ

televizijos baletų ir operų scenos dekoracijų kūrėjas Paul Cleveland, mokėsis pas prof. Liudą Trukį Kaune. Jie visi sužavėti Lietuvos baletu artistais, o ypač – Egle Špokeite.

Vertingi buvo ir šios loterijos laimėjimai: Eglės Špokeitės ir Eduardo Smalakio baletiniai portretai - plakatai bei dailininko Vaclovo Rato litografinis raizginys.

Parodžius filmą, kalbėjo australas žurnalistas Richard Ross. Jis pareiškė, kad jam labai patinka Lietuvos baletas bei pati Lietuva, kurioje ne kartą teko lankytis.

Popietei vadovavo Kristina Jacobi. Žiūrovai pageidavo, kad ateityje galėtų pamatyti pilną Lietuvos baletu programą.

JurZ

JAV LB Kultūros taryba praneša apie rengiamą dešimtąją teatrų šventę, kuri įvyks Čikagoje, Jaunimo centre lapkričio 23-26 dienomis. Joje dalyvaus Los Angeles "Dramos sambūris" (pirminkė Ema Dovydaitytė), Toronto "Aitvaras" (rež. Aldona Biskevičienė), Hamiltono "Aitvaras" (rež. Elena Kudabienė) ir Čikagos "Žaltvykslė" (rež. Audrė Budrytė). Iš Lietuvos atvyks aktorius Petras Venslova.

Speciali komisija įvertins geriausias, talentingiausias, kūrybingiausias vaidintojų grupes bei pavienius aktorius. Teatrų šventės ruošos komiteto pirmininku paskiriamas Leonas Narbutis. Jo tel. (vakaraš): 708-229-1828.

Marija Remienė

Kultūros tarybos pirmininkė

OMAHOS LIETUVIAI

Omaha, NE Šv. Antano parapijos choro "Rambynas" akomponiatorė Aldona Agurkytė-Tanner. *Jono Jasaičio nuotr.*

ČIKAGOS JAUNIESIEMS –
DAUGIAUSIA PRIZINIŲ VIETŲ*Edvardas Šulaitis*

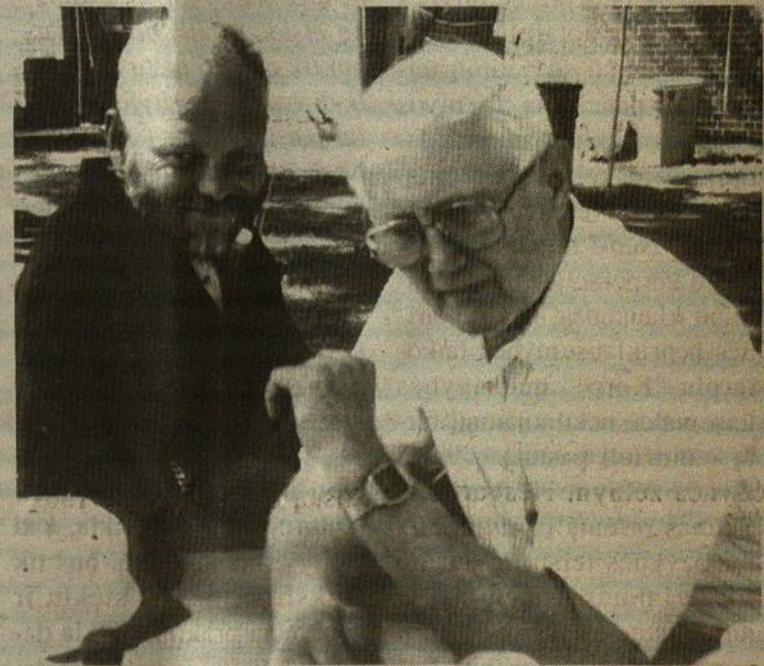
vo nusivežusi 13 komandų su apytiksliai 130 sportininkų bei 10 trenerių ir vadovų. Jų atstovai laimėjo jaunių B, E ir "molekulių" klasėse. Jaunių C ir D grupėse čikagiečiai užėmė antrąsias vietas.

Mergaičių varžybose buvo trys klasės. "Lituanicos" atstovės buvo geriausiomis B ir D klasėse. C klasėje nugalėjo Toronto "Aušros" atstovės, kurios finale įveikė krepšinio entuziastes iš Čikagos.

Kaip mums papasakojo "Lituanicos" klubo pirmininkas Rimantas Dirvonis, su treneriais ir vadovais į Hamiltoną iš visos Šiaurės

Amerikos buvo suvažiuavę apie 600 žmonių. Dauguma iš Čikagos į Kanadą keliavo automašinomis ir ten nakvojo viešbučiuose. Daugumos jaunųjų žaidėjų išlaidas padengė patys tėvai, kurių dalis irgi kartu važiuojo. Tokio didelio skaičiaus dalyvių, koks buvo suvažiuavęs į Hamiltoną, nepajėgia sutelkti nė viena kita lietuviška organizacija Šiaurės Amerikoje.

Ne taip seniai viena iš "Lituanicos" jaunųjų žaidėjų komandų lankėsi Lietuvoje ir ten rungtyniavo. Rimas Dirvonis pažymėjo, kad jaunuosius žaidėjus savo lėšomis remia šio klubo narys dr. Donatas Siliūnas.

LR Generalinis konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas su išeivijos lietuvių sporto veteranu Rimu Dirvoniū, neseniai apdovanotu LDK Gedimino III laipsnio ordinu. *E. Šulaičio nuotr.*

TRISDEŠIMT AŠTUNTASIS

"Dirvos" novelės konkursas

Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,

antroji – 300 dolerių,

iš A.†A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko "Korp! Neo-Lithuania"
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas. Paskutinė rankraščių įteikimo data – 2000 metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant priedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami, tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

Ten, kur mažos kojelės bėgiojo SUGRIŽIMAS Į PRADŽIOS MOKYKLĄ

Kažkurį rytą pabudau anksčiau kaip įprasta ir nebegalėjau užmigti. Tolimos praeities vaizdai slinko dar prieš užmerktas akis... Atsiradau Kaune, Ožėskienės gatvėje. Trumpa gatvelė, bet galėjo didžiulis tuo, kad joje veikė brolių Saliamonų papirosų ir cigarečių fabrikas bei net dvi pradžios mokyklos – 16-oji ir 17-oji. Jos, palyginus su šiaurinėmis, buvo senos lūšnos, statytos prieš daugelį metų – dar caro laikais.

Savo pirmuosius žingsnius į mokslą pradėjau 17-oje, kuri buvo įkurta labai liūdnai atrodančiame mediniame pastate. Norint patekti į mokyklą, reikėjo nusileisti septyniolika laiptų nuo šalitgatvio, nes toje apylinkėje dauguma gatvių buvo grįstos šlaite, kuris tęsėsi nuo Žaliaikalnio iki Donelaičio gatvės. Laiptai buvo mėgiama vaikų karstymosi vieta: šliaužėme atramomis žemyn ant pilvo, rungtyniavome, kas nušoks nuo aukštesnio laipto arba kas užšoks ant aukštesnio. Kartais po pamokų vedėjas turėdavo mums priminti, kad laikas eiti namo.

Žiemos metu, kol sniegas, o ypač, ledas dar nebūdavo nuvalytas nuo laiptų, mūsų mėgiamiausias žaidimas būdavo šliuozti jais ant sėdynės žemyn. Nesvarbu, kad po to reikėdavo sėdėti su šlapiomis kelnėmis: jos išdžiūdavo, bet malonumas likdavo. Šliuozimą ant sėdynės vadinome "važiuoti ant pipirų". Kartais net viena kita pramušgalvė mergioka pamėgindavo savo "pipirus". Iki šios dienos negaliu suprasti, kokį malonumą jos galėjo turėti...

Mokyklos vidus niekuo nesiskyrė nuo menkai atrodančios išorės. Palypėjęs penkis laiptus, atsirandi priešnamyje, kuriame prie dviejų sienų įtaisytos rūbų kabyklos. Pradarius kadaise buvusias gana gražias ažuolines duris, įžengi į siaurą koridorių, kurio kairėje pusėje – mokytojų kambarys. Jame – didokas stalas, trys ar keturios kėdės, spintelė rašomajai medžiagai ir didelė dėžė popiergaliams. Ant stalo

– rašomoji mašinėlė ir pelelinė, kuri, dėka daug rūkančio vedėjo, visuomet būdavo pilna nuorūkų. Todėl iš to kambario sklisdavo kažkokių degėsių kvapas. Gal vedėjas rūkė "prastą markę"?

Gretima patalpa – mūsų "užkandinė", kurioje per didžiąją pertrauką gaudavome kakavos. Pačiame viduryje – didelis apvalus stalas, bet nė vienos kėdės, nes kėdžių visiems neužteko, o viena, kita būtų tik puiki priežastis stumdymuisi, net peštynėms.

Salės neturėjome, o ir klasės buvo mažos, todėl mokėmės gerokai susispaudę. Mokyklos vedėjas Dereškevičius daugumai vaikų patiko, nes jis niekad nepakeldavo balso, paprastai sakant, apsidėdavo be rėkimo. Jo rami ir ori laikysena mus valdė. Net žinomi pramušgalviai elgėsi savotiškai. Jei kartais pasitaisydavo koks prasižengimas, tai "nusikaltėlis" išeidavo iš mokytojų kambario raudonomis ausimis ir atgailaujančio veidu...

Prisimenu, vieną dieną vedėjas pranešė, kad nori įsteigti šaulių būrelį. Programoje numatė rikiuotę, dainas, sportą. Norintieji turėjo gauti raštišką tėvų sutikimą. Tuoju pat, su šypsena veiduose, užsirašėme dvylika norinčių tapti šauliais. Rytą dieną du veidai buvo nelaimingi, nes tėvai tam nepritarė. Vieno iš jų tėvas pasakė, kad spės prisišauliauti užaugęs. Laimingas dešimtukas nekantriai laukė pirmo susirinkimo, kol, galiausiai, ilgai savaitei praslinkus, vedėjas pranešė, kad sekmadienį renkamės pas jį, kiek prisimenu, kažkur apie Vydūno alėjos vidurį. Kaip ir buvo pasakyta, dar prieš dvyliką, susirinkę nekantriai laukėme, kas bus toliau. Vedėjas, kiek pasišnekėjęs, pasakė, kad vyksime ten, kur jis statosi sau namą, ten daugiau vietos. Sustatė mus po du ir pradėjome žygiuoti ta pačia gatve. Netoliese sustojome prie pradėto statyti namo. Paprastai prie statomų namų galima pa-

Stasys Butvila

matyti naujas lentas, naujas plytas, gal dar krūvą smėlio. Tačiau prie vedėjo būsimosios gryčios vietoje naujų lentų pamatėme senas, dar su vinimis jose.

Pačiame kiemo viduryje riogsojo didelė krūva senų plytų su visu cementu. Vaizdas labai liūdnas: atrodė, lyg namas buvo nurengtas per žemės drebėjimą... Jokios kalbos apie rikiuotę ar kažką panašaus negalėjo būti, kol kiemas – nesutvarkytas.

Vedėjui nurodžius, kas ir kur turi būti tvarkingai sukrauta, užvirė darbas. Dirbome kaip sau, nes norėjome

greičiau pasidaryti vietą užsiėmimams. Po kokių trijų valandų daugybė lentų ir plytų, karštai saulei padedant, mus išvargino taip, kad pradėjome vis dažniau stovinėti. Vedėjas, matyt, pastebėjęs, kad mūsų įkarštis išblėso, liepė baigti darbą sakdamas, kad galutinai susitvarkysime kitos sueigos metu. Prieš išsiskiriant senyva moteris, tur būt kaimynė, atnešė šotį limonado ir kelis puodukus. Tokio skanaus limonado niekad nebuvau gėręs... Mano draugai – taip pat... Nieko šauliško nepatyrė, grįžome namo, pavargę "kaip šuniukai".

Pirmadienį mokykloje negirdėjau, kad kas iš dešim-

tuko pasakotų sueigos išpūdžius. Didžiosios pertraukos metu, be jokio susitarimo, aštuoni iš mūsų grupės aptarėme vakarykščią sueigą. Keturi ar penki tuoju pat pasisakė, kad nori būti šauliais, o ne juodadarbiais. Per kelias dienas vedėjas gavo šešis raštelius iš tėvų. Idomu, kas baigė tvarkyti kiemą?

Mūsų mėgiamas žaidimas buvo "kvadratas", o amžinas "priešas" – čia pat esanti 16-oji mokykla. Kovodavome beveik kasdien po pamokų. Dažnai prireikdavo poros valandų, kol nugalėtojas būdavo išaiškintas. Grįždavome namo pavargę, mamų pagaminti valgiai – atšalę. Namų darbai būdavo atliekami tik

(Nukelta į 10 p.)

P A D Ė K A

Trijų chorų – "Dainavos", "Exultate" ir Volungės) koncerto, įvykusio birželio 10d. Cleveland Institute of Music salėje programos mecenatų puslapyje nurodyti buvę čiuurlioniečiai. Už surinktą didelę sumą pinigų jie buvo įtraukti į GARBĖS MECE-NATUS. Pagal iš anksto numatytas sumas, garbės mecenatais buvo laikomi asmenys arba organizacijos, paaukojusios \$1,000 ir daugiau. Nebuvome planavę įrašyti konkrečių sumų.

Tačiau, išleidus programą, kai kam iškilo neaišku-

mų dėl pliuso ženklo (+), kuris programoje buvo pridėtas prie \$1,000 sumos: \$1,000 +. Kai kas ėmė klausinėti, ką tai reiškia?

Norime patikslinti, kad šiuo atveju tai reiškia, jog buvę čiuurlioniečiai, Mečiui Aukštuoliui ir Vincui Urbaičiui parodžius labai gražią iniciatyvą ir įdėjus daug darbo, surinko \$1,545.00. Už tai visi trys chorai, o ypač "Exultate" nuoširdžiai dėkoja. Labai atsiprašome dėl šio neaiškumo.

"Exultate" choras yra be galo dėkingas visiems, kurie

bet kuriuo būdu prisidėjo, kad šis koncertas būtų sėkmingas. Tikrai nerandu žodžių, kuriais galėčiau išreikšti mūsų visuotinę padėką. Cleveland, OH lietuviai savo geros valios išreiškimu mums nepaprastai daug padėjo. Niekuomet nebūtume galėję šio užmojo įvykdyti be visų nuoširdžios pagalbos, be tokio gražaus palaikymo. Apie tai artimoje ateityje dar nuolatome išsamiau parašyti.

Mūsų nuoširdi padėka visiems!

"Exultate" vardu

Rita Kliorienė

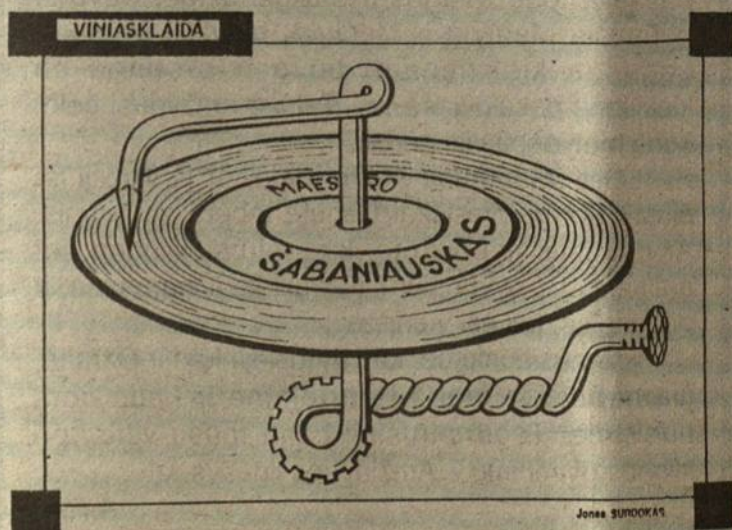

Akimirka iš jungtinio choro koncerto. Vyto Kliorio nuotr.

Pokylis, įvykusio pasibaigus trijų chorų koncertui, dalyviai. Iš kairės: Augustinas Idzelis, Regina Idzelienė, Nijolė Rukšėnienė ir Algis Rukšėnas. Vytauto Kliorio nuotr.

VINIASKLAIDA

POPIETĖ BOTANIKOS SODE

Cleveland, OH Lietuvių kultūrinių darželių draugija, kuriai vadovauja Kęstutis Steponavičius, birželio 4 d. pakvietė savo narius ir svečius praleisti malonią popietę Holden Arboretum botanikos sode. Tai nepaprastai graži

šios draugijos veiklos dalis, kai gamtos mylėtojams suteikiama galimybė bent keletą valandų praleisti nuostabioje natūralios gamtos aplinkoje. Tokią popietę minėta draugija šiame gražiam gamtos kampelyje rengia jau ne pir-

mą kartą ir visuomet puikiai ją suorganizuoja: su įdomia programėle, gražiomis vaisėmis bei nuotaikinga muzika. Šį kartą popietės programėlę atliko Vincas Apanius, rodydamas įdomias spalvotas meniškas skaidres iš Anglijos ir šio botanikos sodo. Ponios su draugijos vicepirmininke Gidone Steponavičiene gražiai papuošė vaisių stalą, paruošė kavutę.

Pasivaikinę ir pabendravę, šios popietės dalyviai galėjo pasinaudoti parko transportu ir nuvykti į žydinčių rododendų sekciją arba pasivaikščioti. Rododendų kolekcija čia kaupiama nuo 1941 metų. Rododendų krūmai susodinti pagal spalvas atskirais plotais po visą botanikos sodą. Jie puošia atslaites, vingiuotus takus ir pievas. Žydėjimo metu rododendrai tarsi nuspalvina mažus ežerėlius ir tvenkinius: švytinčiame vandens paviršiuje lyg veidrodyje atspindi įvairių spalvų tonai. Kiekvienas tvenkinėlis šiame sode – lyg impresionistinės tapybos kūrinys. Ežerėlių pakrantėse kai kur išdidžiai vaikšto arba flegmatiškai plaukioja spalvingame vandenyje žąsų porėlės. Taigi romantikos čia netrūksta.

Šio sekmadienio popietės ramybės niekas nedrumstė. Net medžiai, nepaliesti vėjo, nekalbėjo savo įprasta kalba – šlamėjimu. Ši augalų muziejaus aplinka atrodė esanti skirta tik tokioms pramogoms, kaip ši Lietuvių kultūrinių darželių draugijos suorganizuota popietė. Už tai kiekvienas jos dalyvis dėkingas draugijos pirmininkui ir visai valdybai. H. S.

"DIRVAI" AUKOJO:

J.Gudėnas, Euclid, OH	35
V.Koklys, Hacıen. Hts, CA	25
K.Leknius, Sun City, AZ	25
E.Eitas, East Wareham, MA	20
A.Jančiukas, Coldwater, MI	15
K.Milkovaitis, Yorba L., CA	15
J.Ramanauskas, Metuc., NJ	15
D.Sulskienė, Omaha, NE	15
R.Bistrickas, Willowick, OH	10
E.Bulotienė, Detroit, MI	10
A.Jasas, Chicago, IL	10
Dr.A.Kisieliū, Sidney, OH	10
B.Macijskauskas, Sunny H., FL	10
J.Margevičius, Clev., OH	5
A.Vaišnys, Los Angeles, CA	5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

Tragiškųjų sukakčių minėjimas

Baltijos valstybių okupacijos 60-mečio ir Tragiškojo birželio minėjimas Šv. Jurgio parapijoje. Iš kairės: Cleveland, OH latvių atstovas Arturs Grava ir Amerikos latvių bendruomenės pirmininkas Janis Kukainis. Jono Jasaičio nuotr.

Šv. Jurgio parapijos klebonas, kun. Juozas Bacevičius (kairėje) ir latvių kunigas Paul. J. Barbins. Jono Jasaičio nuotr.

Cleveland, OH lietuvių kultūrinių darželių draugijos vadovai – Kęstutis ir Gidonė Steponavičiai. V. Bacevičiaus nuotr.

Cleveland, OH Lietuvių pensininkų klubo istorijos puslapiai. Iš kairės: Jonas Velička, ilgametis pensininkų klubo pirmininkas Jurgis Malskis ir vicepirmininkas Zenonas Dučmanas. A. a. Vlado Bacevičiaus nuotraukoje įamžinta, kaip Jonas Velička dovanoja išaustą ir įrėmintą Lietuvos himną.

Liepos 9 d., sekmadienį, 12:00 val.

Lietuvių namų viršutinėje salėje įvyks

Lietuvių pensininkų klubo gegužinė.

Loterija, puiki muzika ir šokiai
bei skanūs pietūs
laukia pensininkų klubo narių
ir jų svečių.

Valdyba

SUGRĮŽIMAS Į PRADŽIOS MOKYKLĄ

(Atkelta iš 9 p.)

apgraibomis... Tad vieną dieną vedėjas pranešė, kad žaisti galėsime tik po vieną valandą, dukart per savaitę.

Būtų nuodėmė neprisiimti mūsų visų mylimos

mokytojos p. Gečienės. Jos švelnumas, mokėjimas pasakoti, aiškinti "prikaldavo" mus prie suolo. Ne vieną kartą yra buvę, kad suskambinus pertraukos skambučiui, nė vienas iš visos klasės nepašoko, net nejudėjo, nes laukėme

pasakojimo pabaigos. Turėdami tokią mokytoją, mokėmės su ūpu, ir pati mokykla nebeatrodė tokia skurdi.

Aišku, mokyklą jau seniai nugriovė, lenta po lentos, bet mano atmintyje ji išliko miela ir graži...

Jau daugiau kaip metai (kovo 14 d.), kai Danutė – Viešpaties pašaukta Anapus. Jos vyras Vitalis bei dukros Audra ir Brigita gražiai ją paminėjo (birželio 11 d.) su visa Los Angeles šv. Kazimiero parapija. Po Šv. Mišių atidengtas gražus antkapis–paminklas. Po to – gedulingi pietūs su programa. Štai kelios mintys iš daugelio gražių kalbų per a. ūa Danutės prisiminimą.

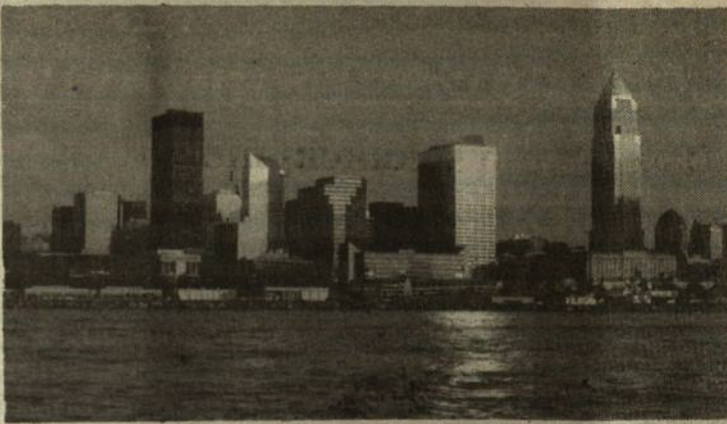
"Tokia buvo Dievo Valia. Juk niekas nežino me dienos nei valandos... Gal taip Dievas ir padarė, kad gyventume išmintingai ir skubėtume daryti gera..."

Danutė buvo šviesus spindulėlis šiame pasauly, todėl visi jos ir pasigendame. Buvo Ji geriausia Mamytė ir Močiutė; buvo Ji šypsanti paguoda kiekvienam; buvo ir protinga su kiekvienu pokalbiuose... – Tai lyg pražydusi gėlė, kurią matydami visi gėrisi.

Bet Danutė jau Amžinybėje. Ar iš tikro ji išėjusi? Bet gi dvasiškai Danutė tebėra su mumis. Ar daugelis nepajutote, kad mirusieji būna net artimesni už gyvuosius? Kartais jie ir nuramina, ir paguodžia, kai esi vienišas.

Nenusiminkime, kad mirusieji, kad ir Danutė, čia nebegrįš; mes į ją artėjame ir kada nors nueisime. Tegu mirusieji būna mūsų viltis, po kilnaus gyvenimo – Amžinybės ilgesys..."

A.R.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- LIEPOS 16 d., 11:30 v. ryto – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.
- LIEPOS 29 d., šeštadienį – ketvirtoji "Gijos" gegužinė Beachland Park pokylių vietoje. Pradžią – 4 v.p.p.
- RUGPJŪČIO 13 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. – Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.
- LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.
- GRUODŽIO 16-17 d. – Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju:

Vytui ir Angelei Staškams bei Henrikui ir Stefaniijai Stasams – už pakvietimą vaišėti mano vardadienio proga; mano geriems bičiuliams iš Čikagos – Jonui ir Onai Gradinskams – už sveikinimus ir įdomų humoristinį atviruką; "Dirvos" talkininkei panelei Ingridai Janušauskaitei – už gražų gyvų gėlių vazoną ir malonų sveikinimo atviruką.

Daug sveikinimų gavau iš Lietuvos. Dėkoju visiems, atsiuntusiems atvirukus vardinių proga. Tariau nuoširdų AČIO, kad mane prisiminėte.

Tikėkimės, kad Dievas dar leis susitikti kitais metais – tą pačią dieną.

Jonas Balbatas

IŠRINKTA NAUJA LB APYLINKĖS VALDYBA

Birželio 25 d. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos konferencijų kambaryje įvyko JAV LB Cleveland, OH apylinkės metinis susirinkimas. Jame dalyvavo 40 Ohio apygardoje gyvenančių lietuvių.

Susirinkimą pradėjo Dr. Raimundas Šilkaitis, pakviesdamas pirmininkauti Dr. Dainių Degesį. Susirinkimo dalyviams pritarus, sekretoriauti pakviesta p. Onutė Zalenienė.

Tylos minute pagerbti mirę bendruomenės nariai. Susirinkimo dalyvių pageidavimu buvo pakeista jo darbotvarkė: apylinkės valdybos rinkimai praversti po praeitų metų protokolo skaitymo. Susirinkimo sprendimu, valdybos narių skaičius apribotas 9 asmenimis. Jei dėl kurių nors priežasčių sumažėtų valdybos narių skaičius, tai valdyba gali kooptuoti papildomus narius.

LB Cleveland, OH apylinkės valdybą sudaro šie asmenys: Dr. Dainius Degesys, Andris Dunduras, Algis Gudėnas, Mylita Nasvytienė, Aida O'Meara, Dalia Puškorienė, Dr. Viktoras Stankus, Viktoras Šilėnas ir Gintautas Valaitis. Susirinkimas buvo užbaigtas kvietimu sugiedoti

"Lietuva brangi".

Birželio 27 d. įvyko pirmasis apylinkės valdybos posėdis. Jame valdybos nariai pasiskirstė pareigomis: Mylita Nasvytienė – pirmininkė, Dalia Puškorienė ir Dr. Viktoras Stankus – vicepirmininkai, Dr. Dainius Degesys – sekretorius, Viktoras Šilėnas – išdininkas, Aida O'

Meara – specialių reikalų derintoja, Andris Dunduras – švietimo ir jaunimo reikalų derintojas, Algis Gudėnas – sporto ir socialinių reikalų derintojas, Gintautas Valaitis – technikos patarėjas.

Valdyba jau pradėjo planuoti rudens "Lietuvių dienas" ir kitus renginius.

Dalia Puškorienė

Ilgametį Cleveland, OH Lietuvių bendruomenės, Pensininkų klubo ir Amerikos lietuvių klubo pirmininką, visuomenininką

Jurgį Malskį,

šiais, 2000-aisiais metais liepos 4 d. sutinkantį gražaus gyvenimo rudens – 90 metų – sveikiname ir linkime dar daug saulėtų rytojų, sveikatos ir šviesių laimingų dienų.

Tavo bičiuliai:

*Jonas Balbatas
Genovaitė Bernotienė
Raimondas Butkus
Jonas Citulis
Zenonas Dučmanas
Jonas Gudėnas
Vytautas ir Janina Januškaitė
Donatas ir Rimgailė Nasvyčiai
Jonas Narušas
Stasys Pabrinkis
Albertas ir Dana Penkauskai*

Cleveland, OH ramovėnai metiniame susirinkime (iš kairės): Nora Čecienė, Henrikas Stasas, Jonas Citulis, Jonas Narušas, Jonas Rastenis, Vytautas Januškis, Stepas Butrimas, Mečys Aukštuolis, Vincas Čėčys ir Ignas Stankus. Susirinkime išrinkta "Ramovės" valdyba: pirm. Vytautas Januškis, vicepirm. Jonas Citulis, išd. Jonas Rastenis, sekr. Ignas Stankus, renginių vadovas Algis Penkauskas. Kontrolės komisiją sudaro: Mečys Aukštuolis, Vincas Apanius ir T. Juodvalkis.

Viktoro Stankaus nuotr.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS | LIETUVA – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Zvirblienė

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė

State Certified Real Estate Appraiser – Įkainuotoja

Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd., Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

DIRVA

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojai (Šiam kūriniiui buvo paskirta antroji premija) ARTIMA GIMINĖ

Nijolė Tutkienė

(Tęsinys. Pradžia -23 nr.)

Adutė išėjo nusiminusi, be vilties ištotti ir mokytis pedagoginiame universitete.

Viešnia Angelina atidžiai klausėsi direktorės pasakojimo, ir jos galvoje kilo nauja mintis.

– Ar Adutė ruošiasi tekti už Pauliaus?

– O ne! Vienaip ar kitaip ji pirmiausia baigs mokslus.

– Dabar jaunimas mėgsta "laisvą šeimą", gyvena ir nesusituokę.

– Ką jūs! Ji giliai tikinti ir labai dora. Ir Paulius – toks pat. Jie abu – mūsų auklėtiniai, jų dar nepaveikė nauji vėjai, kurie jau siaučia vidurinėse mokyklose. Aš nežinau jų tarpusavio meilės gilumo, bet labai džiaugčiausi, jei kada nors susituoktų.

– Jau iš vieno paveikslo galima spręsti, kad ji turi talentą. Pražus jos talentas tarp "artimų giminių".

– Taip, ji dar žalia, jai būtinai reikia gauti mokslinius meno pagrindus. Bet ji atkakli – ji savo pasieks.

– Norėčiau ir su ja pačia pasikalbėti.

Po valandėlės direktorės kabinete stovėjo Adutė. Ji tikėjo, kad viešnia parems Namus, ir buvo pasiruošusi išsakyti, ko labiausiai reikia meninei saviveiklai, nes visa kita jau bus pasakiusi Močiutė. Viešnia paprašė jos sėstis ir netikėtai pareiškė:

– Direktorė man papasakojo apie tave viską. Ar nenorėtum važiuoti su manim į Ameriką? Ten galėtum mokytis, ugdyti savo menininkės talentą. Jei gražiai sugyventume, įdukrinčiau, ir tavo gyvenimas būtų užtikrintas visam laikui.

Adutė žiūrėjo į viešnią išplėstomis akimis, žvilgčiojo į Močiutę, kol pagaliau ištare:

– Nee..., ponia...

– Vadink mane Angelina.

– Koks gražus jūsų vardas, – tepratarė Adutė ir nuleido akis; jai buvo nesmagu atsisakyti tokio pasiūlymo, už kurį kita jos vietoje būtų puolusi bučiuoti rankų.

– Kodėl? Ar gaila palikti mylimą vaiką?

– Nee... čia – mano Namai, mano Močiutė, mano broliukai ir sesutės... Kaip man juos palikti?

– Pagalvok dar, pasitark su Močiute. Per savo ilgą gyvenimą susikroviau nemažai turto ir nenoriu, kad jis patektų į veltėdžių rankas.

Adutė žvilgtelėjo į jos rankas: iš tikrųjų jos buvo grublėtos, matyt, nuo darbo.

– O ir paguodos žodis senatvėje – ne pro šalį. Supratai mane?

Adutės galvoje mintis viso minti. Ji puikiai suprato, kad staiga galėjo tapti turtiniga, studijuoti modernioje meno mokykloje, tapti garsenybe, naudotis visais gyvenimo malonumais, visų pagarba. O vaikai? Jos mylimi vaikai? Ar jų pagarba – menkesnė už pasaulio įžymybių?

– Nee... – pakartojo ji, – aš pati turiu pasiekti tai, ką jūs pasiekėte, – ji nenorėjo pridurti, kad savo talentu kraus ne materialines, o dvasines vertybes, kurias paliks irgi ne veltėdžiams. Bet jos samprotavimus be žodžių su-

prato ir Močiutė, ir Angelina. Nė viena nebandė jos įtikinti, įrodinėti, kad gyvenimas – žiauresnis negu ji galvoja ir be laiko sugriauš jos svajones. Abi taip pat žinojo, kad ne turtuose – laimė. Turtas dažniau negu vargas prazudo jauną žmogų.

– Mačiau tavo nupieštą paveikslą. Tai – lyg mano tėviškės vaizdai. Norėčiau nors tiek pasiimti su savim. Atsiųginsiu tiek, kiek...

– Ne, ne, – paskubėjo ją pertraukti Adutė, – paimekite jį kaip dovaną už... jūsų gerumą. Didžiausias man atlyginimas – mano darbo įvertinimas. Ar paimsite su rėmais? Jie – labai paprasti.

– Mielai paimečiau su rėmais, bet nepatogu vežtis. Išimkite. Aš jį įrėminsiu, auksu sidabru inkrustuosiu. Tegu bus toks ryšys tarp mano tėviškės ir svečios šalies. Kaip benuspirstum, Adute, aš tavęs nepamiršiu. Nesivaržyk, kai siūlomi pinigai. Be jų tu nieko nepasieksi.

Viešnia išvažiavo. Ir Močiutė, ir Adutė jautė, kad jos

apsilankymas – ne eilinis, kad jų Namai pagaliau sulauks paramos.

Buvo pats viduržiemis. Lauke šalo, pustė. Per radiją pranešinėjo apie užpustytus, nepravažiuojamus kelius. Tačiau tai netrukdydė Močiutei ir Adutei sėdėti kabinete iki vėlaus vakaro ir skaičiuoti. Abiejų veiduose – šypsena. Ir kaip nesišypsoti, jei Vaikų namų bankinėje sąskaitoje pasirodė... tūkstančiai dolerių. Viešnia Angelina, geroji fėja, neapvyly. Galima jau galvoti apie naują aprangą, patalynę, baldus. O kur dar sportiniai reikmenys, rašymo, piešimo priemonės! Ir daug, ir mažai! Kaip ten bebūtų, ši kartą Adutė išprašys drobei, dažams ir daug kam, ko trūksta jos vadovaujamo būrelio darbui.

Netikėtai telefono skambutis. Kas galėtų skambinti vėl vakarą tiesiai į kabinetą? Močiutė pakelia ragelį ir netrukus paduoda Adutei.

– Tavęs ieško, Adute.

(Pabaiga – kitoje laidoje)

IŠEIVIJOS LIETUVIAI – PROFESORIAI

Profesorius Vytautas Černius (trečioje eilėje, ketvirtas iš dešinės) pedagogikos ir pedagoginės psichologijos specialistas iš Wyncote, PA (Filadelfijos apyl.) su savo klausytojais, baigusiais jo vedamus kursus Kaune, Vytauto Didžiojo universitete. (Nuotrauka iš profesoriaus archyvo)

Profesorius, dailininkas keramikas, skulptorius Petras Vaškys iš Cheltenham, PA (Filadelfijos apyl.) prie vieno iš savo kūrinių. Jono Jasaičio nuotr.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jauką atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

**SAVI
PAS SAVUS!**

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000